

PRÍLOHA Č. 3
K ŠTÁTNEMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU
PRE KONZERVATÓRIÁ V SR
ISCED 5B PRVÝ STUPEŇ TERCIÁRNEHO VZDELÁVANIA

UČEBNÉ OSNOVY

ŠTUDIJNÉHO ODBORU HUDBA – SKLADBA
(NÁVRH)

OBSAH

KONZERVATÓRIUM HUDBA SKLADBA

Vzdelávacia oblasť UMENIE A KULTÚRA

Hlavný odbor štúdia Skladba	4
Estetika umenia	7
Hra na klavíri.....	8
Dirigovanie.....	12
Hra z partitúr a klavírných výťahov	14
Hra na bicích nástrojoch.....	16

Vzdelávacia oblasť JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Slovenský jazyk a literatúra	17
Cudzí jazyk.....	18
Druhý cudzí jazyk	19
Odborný cudzí jazyk	20

Vzdelávacia oblasť ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

Náuka o spoločnosti	22
Dejepis.....	23
Dejiny hudby	24
Dejiny literatúry hlavného odboru štúdia Skladba	25
Psychológia	26
Pedagogika	27
Pedagogicko – umelecké predmety:	
Metodika prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky	28
Didaktika prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky.....	30
Náčuvy prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky	33
Vyučovacia prax prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky	35
Pedagogický seminár prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky	37

Vzdelávacia oblasť MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

Informatika	39
Informatika v umení	40
Inštrumentácia a aranžovanie skladieb.....	41
Sluchová analýza.....	46
Umelecko – teoretické predmety:	
Náuka o harmónii	49
Náuka o hudobných nástrojoch.....	52
Hudobné formy a analýza skladieb	54
Náuka o kontrapunkte	57
Hudobno – teoretická analýza skladieb.....	59
Kompozičné techniky hudby 20. storočia.....	61

Vzdelávacia oblasť ZDRAVIE A POHYB

Telesná výchova.....	63
----------------------	----

Vzdelávacia oblasť ČLOVEK A HODNOTY

Etická výchova	64
Náboženská výchova.....	65

Vzdelávacia oblasť ČLOVEK A SVET PRÁCE

Umelecká prax interná	66
Umelecká prax verejná.....	67
Zborový spev.....	68

Vzdelávacia oblasť PRIEREZOVÉ TÉMY

Estetický seminár	69
Diplomový seminár	70

Vzdelávacia oblasť:
Umenie a kultúra
HLAVNÝ ODBOR ŠTÚDIA SKLADBA
ISCED 3B, ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Skladba je hlavný odbor štúdia odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy, ktorý rozvíja tvorivý umelecký talent žiaka, vstupuje mu vedomosti, návyky a schopnosti potrebné pre profesionálnu hudobnú tvorbu.

Po štyroch rokoch štúdia a absolvovaní maturitných skúšok pokračujú študenti v súvislom vzdelávaní v štúdiu v piatom a šiestom ročníku, kde absolvujú výučbu na vyššej odbornej úrovni a ukončia ju v šiestom ročníku skomponovaním absolventskej skladby. V súvislom šesťročnom štúdiu získavajú žiaci na hodinách vyučovania hlavného odboru aj rozsiahle vedomosti, schopnosti a zručnosti v umeleckej pedagogike, a to najmä v metodike a didaktike vyučovania skladby. Preto sú po absolvovaní šesťročného štúdia schopní samostatne vytvárať umelecko-kompozičné výkony a vytvárať individuálne pedagogické koncepcie pre vyučovanie žiakov na základnom stupni umeleckého vzdelávania.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

- Žiak dokáže samostatne komponovať hudbu na úrovni vyplývajúcej z učebného plánu.
- Žiak je oboznámený s technickými a umeleckými činiteľmi, determinovanými vonkajšími skutočnosťami (pravidlá hudobnej prevádzky a interpretácie), ktoré tvoria rámec pre jeho vlastnú hudobnú produkciu.
- Žiak sa pokúša hľadať vlastný kompozičný sloh.
- Žiak sa postupne formuje na osobnosť so širším kultúrnym a vzdelanostným povedomím.

2. Ciele predmetu

Cieľom hlavného odboru skladba je naučiť žiaka vytvoriť skladbu, v ktorej dokáže esteticky a technicky vybudovať štruktúru a architektúru skladby na profesionálnej úrovni.

3. Obsah vzdelávania

Umelecké vzdelávanie v hlavnom odbore štúdia skladba rozvíja tvorivú osobnosť a talent žiaka v umeleckom prejave. Náročnosť na prípravu sa postupne zvyšuje v oblasti technickej aj umeleckej, so zreteľom na talentové predpoklady a technickú úroveň žiakov.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

1.ročník

(3 hodiny týždenne, spolu 99 hodín)

1. Základná terminológia (motív, motivická práca)
2. Hudobná veta, druhy viet, spájanie viet, súvetie

3. Tvorba jednohlasných hudobných viet: skomponovať minimálne 10 hudobných viet
4. Tvorba jednohlasných hudobných súvetí: skomponovať minimálne 10 súvetí
5. Malá piesňová forma: skomponovať jednohlasnú skladbu v malej piesňovej forme
6. Skomponovať programovú suitu (3-5 časťovú) pre klavír alebo malé komorné obsadenie

Komisionálna skúška:

1. polrok: skomponovať vety, súvetia, jednohlasnú skladbu alebo 2-3 časťový cyklus
2. polrok: skomponovať programovú suitu

2.ročník

(3 hodiny týždenne, spolu 99 hodín)

1. Rondo – malé alebo veľké (prípadne iné) pre klavír alebo iný hudobný nástroj/nástroje
2. Piesňový cyklus (na ľudové alebo umelé texty)
3. Variačná forma – variácie (5 – 8) na vlastnú alebo inú tému

Komisionálna skúška:

1. polrok : skomponovať malé alebo veľké rondo alebo piesňový cyklus
2. polrok : skomponovať variácie

3.ročník

(3 hodiny týždenne, spolu 99 hodín)

1. Miešané, ženské, mužské, alebo detské zbory (2 – 4) na ľudový a umelý text
2. Sonátová forma (pre klavír alebo malé komorné obsadenie)
3. Skomponovať skladbu podľa vlastného výberu

Komisionálna skúška:

1. polrok : skomponovať skladby pre zbor
2. polrok: skomponovať skladby v sonátovej forme

4.ročník

(3 hodiny týždenne, spolu 90 hodín)

1. Sonátový cyklus (pre ľubovoľné komorné obsadenie)
2. Kontrapunktické formy: kánony, invencie, fúgy

Komisionálna skúška:

1. polrok: skomponovať sonátový cyklus
2. polrok : skomponovať skladby v kontrapunktickej forme

Maturitná skúška:

- a) vytvorenie expozície fúgy na zadanú tému
- b) predloženie samostatne vytvorenej skladby (rondo alebo variácie pre klavír alebo ľubovoľné komorné obsadenie alebo piesňový cyklus)

5. ročník

(3 hodiny týždenne, spolu 99 hodín)

1. Cyklická (3 – 5 časťová) skladba, prípadne kombinovaná forma pre väčšie komorné obsadenie – klavírny výťah
2. Inštrumentácia cyklickej skladby (kombinovanej formy)
3. Prípravná práca na absolventskej skladbe (pre orchester alebo väčšie komorné obsadenie)

Komisionálna skúška:

1. polrok: skomponovať cyklickú skladbu, prípadne skladbu v kombinovanej forme a vypracovať jej klavírny výťah
2. polrok: skomponovať cyklickú skladbu, prípadne skladbu v kombinovanej forme a vypracovať jej partitúru

6.ročník

(3 hodiny týždenne, spolu 90 hodín)

1. komponovanie absolventskej práce
2. vypracovanie klavírneho výťahu absolventskej práce

Komisionálna skúška:

1. polrok : predloženie rozpracovanej absolventskej práce
2. polrok: odovzdanie absolventskej práce a jej partitúry

Absolventská skúška:

- a) skomponovanie celej fúgy na zadanú tému
- b) predloženie partitúry absolventskej skladby

Vzdelávacia oblasť:
Umenie a kultúra
ESTETIKA UMENIA
ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':

Príloha 2 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória odbor spev, strana 20

Vzdelávacia oblasť:
Umenie a kultúra
HRA NA KLAVÍRI
ISCED 3B, ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Predmet odborného umeleckého vzdelávania hra na klavíri pre odbor 8229 6,7 hudba 01 skladba rozvíja hudobné myslenie žiakov hrou významných klavírných diel slovenskej a svetovej hudby. Žiaci si upevňujú rytmické cítenie, rozvíjajú sluchovú predstavivosť, spoznávajú vo vlastnom umeleckom prejave harmóniu a polyfóniu, špecifiká a charakteristiku hudobných štýlov. (frázovanie, artikuláciu, dynamiku, agogiku). Práca na technike je samozrejmosťou súčasťou štúdia, rovnako ako aj rozvíjanie pohotovosti čítania notového textu. Navyše, klavír ako nástroj veľkého tónového rozsahu, je nezastupiteľný v poznávaní harmonických a polyfónnych možností hudobného prejavu od elementárnych harmonických spojov až po komplikované harmónie a polyfóniu hudby 20. a 21. storočia. Každý žiak po prijatí na konzervatórium disponuje inou technickou i hudobno-umeleckou úrovňou. Z tejto rozdielnej úrovne musí pedagóg vychádzať pri výbere učebnej látky: etud a prednesovej literatúry. Každý rok stavia pred žiakov náročnejšie úlohy pri povinnom nastudovaní etud a skladieb obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu i hudby 20. a 21. storočia. Cieľom je, aby žiaci po štyroch rokoch štúdia predviedli v maturitnom ročníku výkon primeranej technickej i hudobno-umeleckej úrovne.

Predmet hra na klavíri v piatom a šiestom ročníku štúdia rozvíja umelecké a hudobné vedomosti, schopnosti a zručnosti žiaka na vyššej odbornej úrovni, preto žiak rozvíja techniku hry zvládnutím náročných koncertných etud a umelecký prejav interpretáciou náročného prednesového repertoáru. Cieľom je umelecké vystihnutie a technické zvládnutie náročnejšieho repertoáru: koncertná etuda, časť klasickej sonáty v náročnej sonátovej alebo rondovej forme, polyfónne dielo J. S. Bacha alebo G. F. Händla, rozsiahlejšia skladba romantizmu a skladba 20. stor. Tieto skladby sú žiaci 5. a 6. ročníka povinní predviesť pred komisiou. Vo všetkých ročníkoch je povinná hra naspamäť.

Treba zdôrazniť, že absolventi uvedených odborov zúročia vo svojej umeleckej praxi vedomosti, schopnosti a zručnosti, ktoré nadobudli pri štúdiu predmetu hra na klavíri. Spôsob a štýl, akým ich pedagóg vedie, požiadavky, aké na nich kladie pri prekonávaní technických problémov a najmä pri hľadaní adekvátneho hudobného obsahu, zanechá trvalú stopu v ich ďalšom umeleckom napredovaní i v ich neskoršej vlastnej pedagogickej práci. Nevyhnutným predpokladom pri študovaní repertoáru je každodenná niekoľkohodinová samostatná umelecká príprava pri nástroji. Bez nej je napredovanie vylúčené. Pri „cvičení” ide o systematické rozvíjanie schopností prstov a rúk, „zautomatizovanie” pohybov. Táto činnosť musí byť v súlade s neustálou sluchovou kontrolou a koncentráciou. Nie je to len niekoľkohodinový každodenný „tréning” hracieho aparátu, ale aj náročná duševná činnosť pri hľadaní adekvátneho hudobného obsahu. Ten musí spĺňať sluchovú, racionálnu i emocionálnu predstavu o podobe skladby. Je to už oblasť tvorivej umeleckej práce, na ktorú sa najmä vo vyššom odbornom vzdelávaní u študentov uvedených odborov v predmete hra na klavíri kladie veľký dôraz.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak si počas štúdia osvojí praktické zručnosti a poznatky potrebné k štúdiu, pričom sa zohľadňuje didaktický postup a technická náročnosť a je súčasne minimom prehranej látky. Mimoriadne talentovaní žiaci môžu danú látku zvládnuť v kratšom období a ďalej sa venovať hlbšiemu štúdiu skladieb so zreteľom na vyššiu technickú a výrazovú náročnosť.

2. Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je žiakov naučiť pracovať s hudobným materiálom tak, aby po jeho absolvovaní vedeli kvalitne plniť úlohy, ktoré bude od nich vyžadovať umelecká alebo pedagogická prax. V oblasti technickej musia zvládnuť všetky základné formy techniky – získať správne interpretačné návyky, ako aj rozvíjať hudobno-výrazové schopnosti tak, aby sa vedeli správne orientovať vo všetkých štýlových oblastiach.

3. Obsah vzdelávania

Umelecké vzdelávanie v odbore štúdia hra na klavíri rozvíja tvorivú osobnosť a talent študenta v umeleckom prejave. Náročnosť na prípravu sa postupne zvyšuje v oblasti technickej aj umeleckej, so zreteľom na talentové predpoklady a technickú úroveň žiakov.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

1. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

1. Úvod do predmetu
2. Johann Sebastian Bach: Malé prelúdiá alebo Dvojhlasné invencie (2 – 3) skladby
3. Carl Czerny: Etudy op. 299 (2 – 3) skladby
4. Muzio Clementi, Wolfgang Amadeus Mozart, Ján Ladislav Dusík, Friedrich Kuhlau: rýchla časť sonáty alebo sonatíny
5. Jedna alebo dve skladby z obdobia romantizmu
6. Jedna alebo dve skladby z 20. storočia

Komisionálna skúška:

1. polrok: 3 skladby z prebraného učiva
2. polrok: 3 skladby z prebraného učiva

2. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

1. Johann Sebastian Bach: Dvojhlasné invencie (2 – 3 skladby)
2. Carl Czerny alebo Johann Baptiste Cramer: Etudy (2 – 3 skladby)
3. Wolfgang Amadeus Mozart, Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven: rýchla časť sonáty
4. Jedna alebo dve skladby z obdobia romantizmu
5. Jedna alebo dve skladby z 20. storočia

Komisionálna skúška:

1. polrok: 3 skladby z prebraného učiva
2. polrok: 3 skladby z prebraného učiva

3. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

1. Johann Sebastian Bach: Dvojhlasné alebo trojhlasné invencie (2 – 3 skladby)
2. Carl Czerny op. 299 alebo op. 740, Johann Babtist Cramer: Etudy (2 skladby)
3. Rýchla časť klasickej sonáty
4. Jedna alebo dve skladby z obdobia romantizmu
5. Jedna alebo dve skladby z 20. storočia

Komisionálna skúška:

1. polrok: 3 skladby z prebraného učiva
2. polrok: 3 skladby z prebraného učiva

4. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín)

1. Johann Sebastian Bach: Trojhlasné invencie (2 – 3 skladby) alebo dve časti z Francúzskej suity
2. Carl Czerny, Muzio Clementi: dve etudy
3. Rýchla časť klasickej sonáty
4. Jedna alebo dve skladby z obdobia romantizmu
5. Jedna alebo dve skladby z 20. storočia

Komisionálna skúška:

1. polrok: 3 skladby z prebraného učiva
2. polrok: 3 skladby z prebraného učiva

5. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

1. Johann Sebastian Bach: Temperovaný klavír (dve Prelúdiá a fúgy) alebo Anglická suita, alebo Partita
2. Koncertná etuda (Ignaz Moscheler, Moritz Moszkowski, Fryderyk Chopin, Franz Liszt, Johann Nepomuk Hummel)
3. Rýchla časť klasickej sonáty v náročnej sonátovej alebo rondovej forme
4. Rozsiahlejšia skladba obdobia romantizmu
5. Rozsiahlejšia skladba z 20. storočia resp. 21. storočia

Komisionálna skúška:

1. polrok: 3 skladby z prebraného učiva
2. polrok: 3 skladby z prebraného učiva

6. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín)

1. Johann Sebastian Bach: Temperovaný klavír (1 – 2 Prelúdiá a fúgy)
2. Dve koncertné etudy
3. Rýchla časť klasickej sonáty v náročnej sonátovej alebo rondovej forme
4. Náročnejšia skladba obdobia romantizmu
5. Náročnejšia skladba z 20. storočia resp. 21. storočia

Komisionálna skúška:

1. polrok: 3 skladby z prebraného učiva
2. polrok: 3 skladby z prebraného učiva

Poznámka:

Výber látky sa prispôsobí úrovni žiaka. V prípade, že je hráčsky vyspelý, môže pokračovať na vyššej úrovni.

Vzdelávacia oblasť:
Umenie a kultúra
DIRIGOVANIE
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Dirigovanie je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy, kde sa vo forme skupinového vyučovania žiaci prostredníctvom odborných prednášok a praktických cvičení ako aj vzájomnej diskusie oboznamujú s problematikou dirigovania a s ním spojených vzťahov. Ťažiskom vyučovania je zvládnutie dirigentskej techniky.

Cieľom predmetu je zorientovať študenta v otázke komunikácie dirigenta s hudobníkom, oboznámiť ho s elementárnymi zákonitostami dirigentskej techniky (teoretickej aj praktickej) a s procesom naštudovania hudobného diela v orchestri, speváckom zbore a opere.

Dôležité je oboznámiť študenta so zásadami komunikácie medzi sólistom (klaviristom) a dirigentom (pri koncerte pre klavír a orchester) a schopnosťou reagovať na dirigentské gesto ako členovi orchestra (napr. hudba 20. storočia). Vedieť použiť získané vedomosti, schopnosti a zručnosti pri svojej kompozičnej tvorbe, prípadne vedieť dirigovať svoje umelecké dielo.

2. Ciele predmetu

Hlavným cieľom učebného predmetu dirigovanie je žiakov naučiť dirigentskú techniku a prácu s hudobným materiálom tak, aby títo po jeho absolvovaní vedeli kvalitne plniť úlohy, ktoré bude od nich vyžadovať umelecká alebo pedagogická prax. V oblasti technickej musia zvládnuť všetky základné formy techniky, získať správne návyky a postoje pri komunikácii dirigenta s hudobníkom ako aj rozvíjať hudobno-výrazové schopnosti tak, aby sa vedeli správne orientovať vo všetkých štýlových oblastiach pri naštudovaní hudobného diela.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak si počas štúdia osvojí praktické zručnosti a poznatky potrebné k štúdiu. Žiak by mal ovládať:

- dvoj, troj a štvordobé taktovacie schémy
- taktovanie s impulzom a bez impulzu
- batutovanie
- vyjadrovať dynamiku, artikuláciu a prednes gestom
- dirigovať ukážky z rôznych období inštrumentálnej a vokálnej hudby
- žiak sa postupne formuje na osobnosť so širším kultúrnym a vzdelanostným povedomím.

3. Obsah vzdelávania

Umelecké vzdelávanie v odbore štúdia dirigovanie rozvíja tvorivú osobnosť a talent študenta v umeleckom prejave. Náročnosť na prípravu sa postupne zvyšuje v oblasti technickej aj umeleckej so zreteľom na talentové predpoklady a technickú úroveň žiakov.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

2. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Úvod do dirigovania
2. Základné úlohy práce dirigenta
3. Úvodné cvičenia bez taktovky a s taktovkou
4. Dvoj, troj a štvordobá taktovacia schéma
5. Párne a nepárne delenie základných taktovacích schém ako základ pre taktovanie všetkých taktov (2 – 12 doboých)
6. Taktovanie s impulzom a bez impulzu
7. Precvičovanie schém s dôrazom na nepravidelné zložené takty (5, 7, 8, 10, 11-dobé)
8. Príprava a dopad, ich aplikácia v jednoduchých taktoch
9. Problematika predtaktia
10. Odraz ako spôsob dirigovania rytmických hodnôt, ktoré prichádzajú v čase medzi jednotlivými gestami
11. Kombinácia prípravy, dopadu a impulzu rôznymi schémami

3. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Dirigovanie jednoduchých rytmických príkladov
2. Zlučovanie viacerých dôb do jedného gesta (batutovanie)
3. Následné radenie gest nerovnakej časovej dĺžky
4. Zložitejšie rytmické príklady so striedaním rôznych taktov
5. Rôzne možnosti vyjadrenia dynamiky v geste
6. Vyjadrenie prednesu a artikulácie
7. Rozdiely medzi zborovým a orchestrálnym dirigovaním
8. Diferenciácia úloh pravej a ľavej ruky (osamostatnenie rúk)

4. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 30 hodín)

1. Oboznámenie sa s podstatnými atribútmi partitúry
2. Dirigovanie inštrumentálnej ukážky z obdobia klasicizmu
(napr. W. A. Mozart : Eine kleine Nachtmusik)
3. Dirigovanie zborovej skladby (napr. E. Suchoň - Aká si mi krásna)
4. Fermáty- rozdelenie a praktická realizácia
5. Dirigovanie inštrumentálnej ukážky z obdobia romantizmu
6. Špecifiká pri dirigovaní opery
7. Vysvetlenie princípov pri dirigovaní recitatívov
8. Špecifiká pri dirigovaní diel hudby 20. storočia
9. Dirigovanie hudobných ukážok podľa potreby
10. Vyhodnotenie samostatných prác formou skúšky
11. Poznanie základov didaktiky vyučovania základov dirigovania
12. Používanie základných metodických postupov vyučovania základov dirigovania
13. Zadanie samostatnej práce

Vzdelávacia oblasť:
Umenie a kultúra
HRA Z PARTITÚR A KLAVÍRNYCH VÝŤAHOV
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Hra z partitúr a klavírnych výťahov, je predmetom odbornej umeleckej a teoretickej prípravy, ktorý učí žiaka pohotovo čítať a hrať partitúry a klavírne výťahy počas štyroch rokov štúdia na konzervatóriu. Tento predmet vyžaduje vyššiu technickú vyspelosť hrania na klavíri, aby žiak bol schopný hrať na klavíri notácie v sopránovom, altovom, tenorovom kľúči, v „C“ kľúčoch. Zvládnuť transpozície rôznych ladení hudobných nástrojov a ich kombinácie s jednotlivými kľúčmi. Žiak sa musí naučiť čítať skladby ako celok (vertikálne) od menších hudobných útvarov až po rozsiahlejšie hudobné formy, hrať generálbas. Predpokladá sa dobrá znalosť hudobných nástrojov a sluchovej analýzy. Hra klavírnych výťahov sa týka opernej tvorby a klavírnych sprievodov rôznych sólových nástrojov. V tomto predmete sa má študent naučiť k dokonalej pohotovosti a orientácii v partitúrach a v klavírnych výťahoch.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak si počas štúdia osvojí praktické zručnosti a poznatky potrebné k štúdiu. Žiak by mal ovládať:

- pohotovo čítať a hrať zborové partitúry v rôznych kľúčoch z obdobia renesancie a baroka
- hrať jednoduché aj zložitejšie klavírne výťahy
- transponovanie jednotlivých nástrojov
- hrať jednoduchšie aj zložitejšie orchestrálne partitúry

2. Ciele predmetu

Hlavným cieľom učebného predmetu hra partitúr a klavírnych výťahov je naučiť žiaka pohotovo čítať a hrať rôzne druhy partitúr a klavírnych výťahov v rôznych kľúčoch. Zvládnuť transpozície rôznych ladení hudobných nástrojov a ich kombinácie s jednotlivými kľúčmi. Ovládať hru generálbasu.

3. Obsah vzdelávania

Umelecké vzdelávanie v odbore štúdia hra partitúr a klavírnych výťahov rozvíja tvorivú osobnosť a talent študenta v umeleckom prejave. Náročnosť sa postupne zvyšuje v oblasti technickej aj umeleckej od menších hudobných útvarov až po rozsiahlejšie hudobné formy.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

3. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Úvod do predmetu
2. Čítanie a hranie ženských a mužských zborov dvoj-, troj- a štvorhlasných v dnešnej notácii
3. Hrať sopránový, altový a tenorový kľúč v kombinácii s husľovým a basovým kľúčom
4. Hrať chorály z renesancie a baroka
5. Hrať jednoduché klavírne výťahy

4. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 30 hodín)

1. Úvod do predmetu
2. Hrať transpozície klarinetov, lesných rohov a trubiek a ich kombinácie s „C“ kľúčmi.
(dychové sekcie)
3. Hrať jednoduché sláčikové kvartetá
4. Hrať partitúry vokálno-orchesterálnych a orchesterálnych hudobných diel
5. Hrať klavírne výťahy

Vzdelávacia oblasť:
Umenie a kultúra
HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Hra na bicích nástrojoch je odborný umelecký predmet, ktorý absolvujú žiaci hlavného odboru štúdia skladba a dirigovanie. Plánom individuálneho rozvoja žiaka je oboznámiť sa s vlastnosťami bicích nástrojov a ich zvukovými, technickými a farebnými možnosťami. Taktiež získať vedomosti o spôsobe tvorenia zvuku rôznymi údermi a rôznymi typmi paličiek. Naučiť sa základy hry na malý bubon .

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak by mal ovládať:

- správne zapisovanie bicích nástrojov v partitúre
- základné vlastnosti a technické možnosti bicích nástrojov
- hru na jednoduchšie bicie nástroje

2. Ciele predmetu

Hlavným cieľom odborného umeleckého predmetu hra na bicích nástrojoch je rozvinúť a upevniť rytmické cítenie žiakov a zvládnuť základy hry na jednoduchšie bicie nástroje, napríklad malý bubon.

3. Obsah vzdelávania

Obsahom vzdelávania hry na bicích nástrojoch v druhom ročníku štúdia je umelecký a technický rozvoj žiaka. Vzdelávanie prebieha formou teoretického výkladu a praktických cvičení, ktoré postupujú od jednoduchších k zložitejším

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

2. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Úvod do predmetu
2. Rytmická stupnica
  - 2.1 štvrté, osminové, trioly
  - 2.2 šestnásťtinové noty, kvintoly, sextoly a iné nepravidelnosti
3. Tremolo
4. Etudy

Vzdelávacia oblasť:
Jazyk a komunikácia
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
ISCED 3A

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha k štátnemu vzdelávaciemu programu gymnázia, učebné osnovy (návrh) ŠPÚ

Vzdelávacia oblasť:
Jazyk a komunikácia
CUDZÍ JAZYK
ISCED 3A

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha k štátnemu vzdelávaciemu programu gymnázia, učebné osnovy (návrh) ŠPÚ

Vzdelávacia oblasť:
Jazyk a komunikácia
DRUHÝ CUDZÍ JAZYK
ISCED 3A

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha k štátnemu vzdelávaciemu programu gymnázia, učebné osnovy (návrh) ŠPÚ

Vzdelávacia oblasť:
Jazyk a komunikácia
ODBORNÝ CUDZÍ JAZYK
ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Prioritou predmetu odborný cudzí jazyk je naučiť absolventov konzervatória aktívne zvládnuť jazykové zručnosti a vedomosti hlavného odboru štúdia . Jazykové vyučovanie vytvára a podporuje spoločenskú, individuálnu a profesionálnu spôsobilosť dorozumieť sa a komunikovať v cudzom jazyku v pracovných podmienkach, umožňuje uplatniť sa na domácom i zahraničnom trhu práce.

2. Ciele predmetu

Cieľom predmetu je rozvíjať všetky jazykové kompetencie (čítanie, písanie, počúvanie, rozprávanie) s dôrazom na odbornú terminológiu v súlade s odborným profilom žiaka.

3. Obsah vzdelávania

Po obsahovej stránke majú žiaci nadobudnuté vedomosti v cudzom jazyku aplikovať a rozširovať o odbornú terminológiu v súlade s odborným profilom absolventa. Dôraz sa kladie na rozvoj rečových zručností – počúvania s porozumením, čítania s porozumením, ústneho a písomného prejavu .

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje

Žiak dokáže v cudzom jazyku ústne i písomne reagovať na rôzne situácie týkajúce sa jeho profesijného zamerania a prezentovať svoje názory, postoje a poznatky. Dokáže čítať s porozumením primeraný odborný text a zaujať k nemu stanovisko.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

5. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66)

1. Umelecko-odborná terminológia
  - 1.1. umelecko-interpretačná terminológia
  - 1.2. pedagogicko-umelecká terminológia
  - 1.3. Hudobno-teoretická terminológia
  - 1.4. Terminológia dejín hudby
2. Časti tela – pri hraní na hudobných nástrojoch a umeleckom prejave
3. Konverzácia umeleckého a pedagogicko -umeleckého zamerania
  - 3.1. Prezentácia odborného textu
  - 3.2. Hodnotenie umeleckého výkonu
4. Modelové situácie nedidaktické
  - 4.1. Orientácia v cudzojazyčnom prostredí

- 4.2. Hudobná knižnica, internet
- 4.3. Administratívne postupy pri uchádzaní sa o miesto, štipendium, konkurz

6. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 60)

- 1. Modelové situácie didaktické
  - 1.1. Základné didaktické pokyny pri vyučovaní umeleckého predmetu
  - 1.2. Organizácia vyučovacej hodiny
- 2. Umelecko-pedagogická terminológia
  - 2.1. Osvojenie si odbornej terminológie súvisiacej s vyučovaním hry na hudobnom nástroji
- 3. Rôzne modelové situácie pri komunikácii členov umeleckých telies a súborov
  - 3.1. Práca umeleckých kolektívov symfonického a komorného súboru
- 4. Odborný písomný prejav
  - 4.1. Vybavovanie písomnej agendy v súvislosti s umeleckou a pedagogicko-umeleckou prácou
- 5. Kontakt so zahraničnými umeleckými agentúrami
  - 5.1. Komunikácia s predstaviteľom zahraničnej umeleckej agentúry
  - 5.2. Sebaaprezentácia

Vzdelávacia oblasť:
Človek a spoločnosť
NÁUKA O SPOLOČNOSTI
ISCED 3A

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha k štátnemu vzdelávaciemu programu gymnázia, učebné osnovy (návrh) ŠPÚ

Vzdelávacia oblasť:
Človek a spoločnosť
DEJEPIS
ISCED 3A

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':

Príloha k štátnemu vzdelávaciemu programu gymnázia, učebné osnovy (návrh) ŠPÚ

Vzdelávacia oblasť:
Človek a spoločnosť
DEJINY HUDBY
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':

Príloha 2 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória odbor spev, strana 36

Vzdelávacia oblasť:

Človek a spoločnosť

DEJINY LITERATÚRY HLAVNÉHO ODBORU ŠTÚDIA SKLADBA

ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba

Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Dejiny a literatúra hlavného odboru štúdia je odborný teoretický predmet, ktorý na vyššej odbornej úrovni dáva žiakovi systematický prehľad umeleckých diel hlavného odboru štúdia z aspektu skladateľa a zaoberá sa podrobnými charakteristikami vývojových etáp tvorivého hudobného myslenia. Žiaci na základe vedomostí z dejín hudobného umenia a komplexných analýz hudobných diel získavajú vyššie odborné vedomosti pre vlastnú kompozičnú osobitosť.

2. Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu dejiny literatúry hlavného odboru štúdia je získať a uplatniť vedomosti o umeleckom myslení a estetických ideáloch jednotlivých vývinových období hudby, ktoré by mali ovplyvniť tvarovanie ich kompozičnej osobnosti.

3. Obsah vzdelávania

Predmet dejiny a literatúra hlavného odboru štúdia sa vyučuje v 5. ročníku štúdia a úzko nadväzuje na absolvované hudobno-teoretické predmety. Z pohľadu skladateľa analyzuje hudobné diela rôznych období hudobného umenia.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

5. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Základné vývinové etapy umeleckého myslenia a periodizácia dejín hudby
2. Umelecké myslenie, estetický ideál a hodnoty hudby v období stredoveku
3. Umelecké myslenie, estetický ideál a hodnoty hudby v období gotiky
4. Umelecké myslenie, estetický ideál a hodnoty hudby v období renesancie
5. Umelecké myslenie, estetický ideál a hodnoty hudby v období baroka
6. Umelecké myslenie, estetický ideál a hodnoty hudby v období klasicizmu

6. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 30 hodín)

1. Umelecké myslenie, estetický ideál a hodnoty hudby v období romantizmu
2. Umelecké myslenie, estetický ideál a hodnoty hudby v štýloch hudby 20. storočia
3. Umelecké myslenie, estetický ideál a hodnoty hudby v 21. storočí

Vzdelávacia oblasť:
Človek a spoločnosť
PSYCHOLÓGIA
ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha 1 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória hudobno-dramatický odbor,
strana 61

Vzdelávacia oblasť:
Človek a spoločnosť
PEDAGOGIKA
ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha 1 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória hudobno-dramatický odbor.
strana 64

Vzdelávacia oblasť:

Človek a spoločnosť

METODIKA PRÍPRAVNEJ HUDOBNEJ VÝCHOVY A HUDOBNEJ NÁUKY

ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba

Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Metodika prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy, ktorý na vyššej odbornej úrovni usmerňuje žiaka metodicky správne vyučovať predmety prípravná hudobná výchova (ďalej PHV) a hudobná náuka (ďalej HN) na základnom stupni umeleckého vzdelávania. Naučiť žiakov plniť učebné osnovy a tematické plány predmetov PHV a HN, poznať a osvojiť si princípy práce so základnými učebnicami a učebnými pomôckami. Žiaci sa učia používať vhodné metódy práce a organizačné formy vyučovacej hodiny, zodpovedajúce špecifikám preberaného učiva, a overujú si schopnosť aplikácie získaných vedomostí v praktickej činnosti na ZUŠ.

Žiaci sa učia používať vedomosti, schopnosti a zručnosti získané štúdiom umeleckých, pedagogicko-umeleckých a teoretických predmetov pri správnom výbere metodických postupov vyučovania PHV a HN.

Obsah predmetu zahŕňa oboznámenie a činnosť žiakov so základnými materiálmi pre ZUŠ (učebné plány, učebné osnovy), prácou s prameňmi (s učebnicami a učebnými pomôckami) pre ZUŠ a materské školy a 1. stupeň ZŠ. V ďalších témach si žiaci osvojujú metódy práce s deťmi predškolského a mladšieho školského veku z hľadiska pedagogického a psychologického. Dôležitou súčasťou tohto predmetu je pedagogická prax, a to náčuvy na vyučovacích hodinách skúsených pedagógov a následne ich vlastný pedagogický výstup. Popri výklade využíva vyučujúci problémové situácie, v ktorých žiaci riešia úlohy pomocou vedomostí z iných odborných predmetov a vlastnej vyučovacej praxe a z náčuv. Na vyučovacích hodinách sú uvedené modelové situácie, na ktorých žiaci uplatňujú svoje vedomosti a skúsenosti a učia sa vhodným prístupom k pedagogickej práci. Sú vedení k samostatnej práci, v ktorej môžu uplatniť vlastnú tvorivosť. Z organizačných foriem sa uplatňuje forma skupinová, práca vo dvojiciach.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak si počas štúdia osvojí praktické zručnosti a poznatky potrebné k štúdiu. Žiak by mal ovládať:

- chápať vzájomnú súčinnosť pedagogiky, psychológie didaktiky a metodiky
- štruktúru vyučovacej hodiny
- orientovať sa v problematike hudobných schopností dieťaťa
- uplatňovať vlastnú tvorivosť vo vyučovacom procese

2. Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je naučiť žiakov používať vedomosti, schopnosti a zručnosti získané štúdiom umeleckých, umelecko-pedagogických a teoretických predmetov pri správnom výbere metodických postupov vyučovania PHV a HN.

3. Obsah vzdelávania

Obsah vyučovania tvorí sústava základných tém. Každá téma zodpovedá riešeniu určitej problematiky. Zahrňuje oboznámenie a činnosť žiakov so základnými materiálmi pre ZUŠ (učebné plány, učebné osnovy), prácou s prameňmi (s učebnicami a učebnými pomôckami) pre ZUŠ a materské školy a 1. stupeň ZŠ. Taktiež metódy práce s deťmi predškolského a mladšieho školského veku z hľadiska pedagogického a psychologického.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

5. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Metodika prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky
  - 1.1 Oboznámenie sa s predmetmi pedagogika, psychológia, didaktika a metodika – ich vzájomná súčinnosť
  - 1.2 Učebné osnovy PHV, HN a charakteristika predmetu
  - 1.3 Ciele a obsah PHV a HN 1. až 7. ročníka ZUŠ a požadované výsledky
2. Psychologické základy hudobnej náuky
  - 2.1 Členenie a charakteristika vývinových období dieťaťa – psychický a fyzický vývoj dieťaťa
  - 2.2 Vplyv psychických stavov na výkonnosť dieťaťa
  - 2.3 Problematika hudobných schopností
3. Vyučovacia hodina v hudobnej výchove a hudobné činnosti
  - 3.1 Štruktúra vyučovacej hodiny
  - 3.2 Plánovanie a príprava na vyučovanie (vlastný výber z interpretačných alebo percepčných činností)
  - 3.3 Rozvíjanie metroritmického cítenia
  - 3.4 Práca s detským hlasom
  - 3.5 Používanie detských hudobných nástrojov
  - 3.6 Rozvíjanie hudobnej predstavivosti (melodickej, zvukovo – farebnej, rytmickej, tempovej, dynamickej, viachlasu)
  - 3.7 Rozvíjanie hudobnej pamäti (melódia, rytmus, farba tónu a pod.)
  - 3.8 Rozvíjanie uvedomelej intonácie a sluchovej analýzy
  - 3.9 Hudobno-náukové pojmy 1.-7. ročníka ZUŠ
4. Hudobné vnímanie
  - 4.1 Motivácia žiakov pri počúvaní hudby
  - 4.2 Výber skladieb na počúvanie podľa psychických a osobnostných predpokladov žiakov 1. –7. ročníka ZUŠ

Skúšobná látka:

1. Písomne vypracovaná seminárna práca na základe vlastných skúseností z náčuvov
2. Každý polrok písomná skúška z polročného prebraného učiva
3. Príprava a realizácia modelového vyučovania PHV a následné hodnotenie

Vzdelávacia oblasť:

Človek a spoločnosť

DIDAKTIKA PRÍPRAVNEJ HUDOBNEJ VÝCHOVY A HUDOBNEJ NÁUKY

ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba

Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Didaktika prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky (ďalej PHV a HN) je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy, ktorý na vyššej odbornej úrovni študuje ciele, obsah, prostriedky a proces vyučovania predmetov PHV a HN, pripravuje budúceho učiteľa HN na modernizáciu vyučovacieho procesu po stránke obsahovej ako i technického vybavenia.

PHV a HN nadväzuje na predmety pedagogicko-umelecké, umelecké a teoretické, najmä na predmety hudobno-teoretické, hudobno-historické. Zaoberá sa hudobno-výchovnými systémami, didaktickými zásadami, historickým vývojom didaktiky, s inštruktívnou literatúrou, učebnými pomôckami pre vyučovanie na základnom stupni vzdelania a s literatúrou pre ďalšie vzdelávanie budúcich pedagógov. Zaoberá sa cieľmi, obsahom, prostriedkami a procesom vyučovania v jednotlivých vyučovacích predmetoch.

Vzhľadom na to, že didaktika završuje pedagogickú prípravu študentov konzervatória, je nutné, aby vyučujúci čo najviac vychádzal zo svojich pedagogických skúseností i z ich skúseností, a tým podporoval rozvoj pružného pedagogického myslenia študentov a v neposlednej miere rozvíjal ich tvorivé pedagogické schopnosti aplikovať teoretické poznatky v konkrétnej výchovnej praxi. Prostredníctvom obsahu predmetu sa žiaci oboznámia s diferencovanými učebnými metódami, formami práce a prístupom k žiakom. Predmet si kladie za cieľ prepracovať výber učiva, jeho spôsoby vysvetľovania žiakom. Učiteľ využíva popri výklade produktívne vyučovacie metódy, napr. vytváraním problémových situácií, v ktorých žiaci riešia úlohy s aplikáciou vedomostí z iných odborných predmetov a vlastnú vyučovaciu prax a skúsenosti z náčuv. Na vyučovacích hodinách sa uvádzajú modelové situácie, na ktorých žiaci uplatňujú svoje vedomosti a skúsenosti a učia sa vhodne pristupovať k pedagogickej práci. Žiaci sú vedení k samostatnej práci, v ktorej môžu uplatniť vlastnú tvorivosť. Každý žiak pravidelne dvakrát ročne predkladá seminárne práce na vzájomnú prezentáciu študentov celej triedy. Zvyká si na kritické aspekty zo strany pedagóga a žiakov. Je to jeden z veľmi dôležitých stimulov jeho práce. Z organizačných foriem učiteľ uplatňuje formu frontálnu, skupinovú, ale aj riešenie problémov.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak si počas štúdia osvojí praktické zručnosti a poznatky potrebné k štúdiu. Žiak by mal ovládať:

- chápať vzájomnú súčinnosť pedagogiky, psychológie didaktiky a metodiky
- diferencované učebné metódy a formy práce
- pružné pedagogické myslenie
- uplatňovať vlastnú tvorivosť vo vyučovacom procese

2. Ciele predmetu

Cieľom predmetu je štúdium obsahu, prostriedkov a procesu vyučovania predmetov PHV a HN, príprava budúceho učiteľa HN na modernizáciu vyučovacieho procesu po stránke obsahovej ako i technického vybavenia.

3. Obsah vzdelávania

Obsah predmetu nadväzuje na predmety pedagogicko-umelecké, umelecké a teoretické, najmä na predmety hudobno-teoretické, hudobno-historické. Zaoberá sa hudobno-výchovnými systémami, didaktickými zásadami, historickým vývojom didaktiky, s inštruktívnou literatúrou, učebnými pomôckami pre vyučovanie na základnom stupni vzdelania a s literatúrou pre ďalšie vzdelávanie budúcich pedagógov.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

5. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Didaktika prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky
  - 1.1 Vzájomná súčinnosť pedagogiky, psychológie, metodiky a didaktiky
  - 1.2 Hudobná didaktika ako učebný predmet – cieľ a obsah predmetu
  - 1.3 Didaktické koncepcie vzdelávania
  - 1.4 Antropo-psychologické činitele vyučovacieho procesu
  - 1.5 Socio-kultúrne činitele vyučovacieho procesu
  - 1.6 Individuálny a špecifický prístup pri vyučovaní na ZUŠ
  - 1.7 Práca so žiakmi minimálne
a maximálne talentovo schopnými.
  - 1.8 Diferencovanosť pedagogického pôsobenia pri výučbe žiakov rôznych vekových skupín
2. Hudobnovýchovné systémy
  - 2.1 Hudobnovýchovný systém Zoltána Kodály
  - 2.2 Orffov Schulwer a jeho využitie v hudobnej výchove
  - 2.3 Hudobnovýchovný systém D. B. Kabalevského
  - 2.4 Hudobno-pedagogické dielo Willemsa
  - 2.5 Systém zmyslovo pohybovej metódy Carabo-Cone
3. Didaktické zásady aplikované v HN
  - 3.1 Zásada tvorivej aktivity a uvedomelosti žiakov
  - 3.2 Zásada sústavnosti a postupnosti
  - 3.3 Zásada primeranosti a pochopiteľnosti
  - 3.4 Zásada názornosti
  - 3.5 Zásada jednoty konkrétneho a abstraktného
  - 3.6 Zásada trvanlivosti vzdelávacieho a výchovného pôsobenia (príklady z náčuvov, resp. vyučovacej praxe)
4. Učebné osnovy
  - 4.1 Obsah vyučovacieho procesu PHV a HN (zostavovanie osobných učebných plánov a význam osobnej prípravy vyučujúceho, praktická aplikácia teoretických zásad
  - 4.2 Učebné osnovy – charakteristika predmetu

- 4.3 Rozpracovanie prostriedkov vyučovacieho procesu (ciele, obsahu, didaktiky, metód, postupov, učebných pomôcok a prostriedkov, organizačných foriem a ich vzájomných vzťahov) v predmete PHV
- 4.4 Rozpracovanie prostriedkov vyučovacieho procesu v predmete HN 1.-2. ročník
- 4.5 Rozpracovanie prostriedkov vyučovacieho procesu v predmete HN 3.-4. ročník
- 4.6 Rozpracovanie prostriedkov vyučovacieho procesu v predmete HN 5.-7. ročník
- 5. Práca s učebnicami a s metodickými príručkami
  - 5.1 Rozbor učebníc, resp. metodických príručiek pre PŠ, 1. – 7. ročník
  - 5.2 Práca učiteľa s učebnicou, resp. metodickou príručkou vo všetkých činnostiach, uvedenie príkladov (metro-rytmická výchova, vokálna výchova, intonačná a sluchová výchova, počúvanie hudby, výchova k tvorivej činnosti a vlastné skúsenosti a postrehy z pedagogických výstupov)
- 6. Diferencovanosť v prístupe k nadaným a menej nadaným deťom
  - 6.1 Problémové situácie a ich riešenie v jednotlivých činnostiach a ich prepojenie s vyučovacou praxou
  - 6.2 Problémová situácia v oblasti rytmického cítenia a realizácia rytmických tvarov
  - 6.3 Problémová situácia v oblasti vokálnej výchovy
  - 6.4 Problémová situácia v oblasti intonácie a sluchovej analýzy
  - 6.5 Problémová situácia v oblasti počúvania hudby (so zreteľom na vek žiaka)
  - 6.6 Problémová situácia v oblasti osvojenia hudobno-náukových pojmov
  - 6.7 Problematika hudobnej tvorivosti u detí
  - 6.8 Metodický postup pri prieskume hudobnosti detí v MŠ
  - 6.9 Ako urobiť predmet HN atraktívny a zaujímavý pre žiakov
  - 6.10 Zhodnotenie vlastných pedagogických výstupov

Skúšobná látka:

- 1. Písomne vypracovaná seminárna práca na základe vlastných skúseností z náčuvov a pedagogickej praxe
- 2. Každý polrok písomná skúška z polročného prebraného učiva

Vzdelávacia oblasť:

Človek a spoločnosť

NÁČUVY VYUČOVANIA PRÍPRAVNEJ HUDOBNEJ VÝCHOVY A HUDOBNEJ NÁUKY

ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba

Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Náčuvy vyučovania prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky (ďalej len PHV a HN) je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy, ktorý má na vyššej odbornej úrovni naučiť žiaka na základe poznania v praxi odborovú didaktiku a metodiku práce s deťmi predškolského a mladšieho školského veku z hľadiska pedagogického a psychologického. Náčuvy PHV a HN majú úzke medzipredmetové vzťahy k ostatným pedagogicko-umeleckým vyučovacím predmetom, a to k metodike, pedagogike a didaktike, k psychológii, k pedagogickej praxi a k pedagogickému semináru. S uvedenými vyučovacími predmetmi tvorí tento predmet ucelený systém prípravy budúcich učiteľov ZUŠ.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak si počas štúdia osvojí praktické zručnosti a poznatky potrebné k vyučovaniu PHV a HN. Žiak by mal preto:

- chápať vzájomnú súčinnosť pedagogiky, psychológie didaktiky a metodiky
- diferencovať učebné metódy a formy práce
- mať pružné pedagogické myslenie
- vedieť hodnotiť a vytvárať si vlastné postupy vo vyučovacom procese

2. Ciele predmetu

Cieľom odborného predmetu náčuvy PHV a HN je naučiť sa na základe poznania v praxi didaktiku a metodiku práce s deťmi predškolského a mladšieho školského veku z hľadiska pedagogického a psychologického.

3. Obsah vzdelávania

Obsah predmetu nadväzuje na predmety pedagogicko-umelecké, umelecké a teoretické, najmä na predmety hudobno-teoretické, hudobno-historické. Zaoberá sa hudobno-výchovnými systémami, didaktickými zásadami, historickým vývojom didaktiky, s inštruktívnou literatúrou, učebnými pomôckami pre vyučovanie na základnom stupni vzdelania a s literatúrou pre ďalšie vzdelávanie budúcich pedagógov. S uvedenými vyučovacími predmetmi a zásadami tvorí tento predmet ucelený systém prípravy budúcich učiteľov ZUŠ.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

5. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Náčuvy PHV a HN
2. Systematická účasť na vyučovacích hodinách skúsených pedagógov
3. Reflexia a analýza vyučovacieho procesu PHV a HN (využitých metodických postupov, obsahu vyučovania) je prekonzultovaná na predmete metodika PHV a HN.

Vzdelávacia oblasť:

Človek a spoločnosť

**VYUČOVACIA PRAX PRÍPRAVNEJ HUDOBNEJ VÝCHOVY A HUDOBNEJ
NÁUKY**

ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba

Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Vyučovacia prax prípravnej hudobnej výchovy a hudobnej náuky je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy. Na vyššej odbornej úrovni nadväzuje na metodiku PHV a HN a predpokladá sa, že žiaci po absolvovaní vyučovacej praxe získajú skúsenosti s prácou v detskom kolektíve. Učia sa ako vyučovať čo najefektívnejšie, aby dokázali kultivovať celú žiakovu osobnosť, avšak predovšetkým jeho hudobný prejav, rozširovať okruh hudobných skúseností, podnecovať záujem o hudbu, pestovať uvedomelý vzťah k hudbe. Obsahom predmetu je viesť žiakov k tomu, aby boli schopní objasňovať základy hudobnej teórie, rozvíjať hudobné schopnosti a vytvárať vlastné hodnotové postoje u žiakov. Študenti sa učia aplikovať diferencované učebné metódy, formy práce a prístup k žiakom.

Popri výklade využíva učiteľ produktívne vyučovacie metódy napr. vytváraním problémových situácií, v ktorých žiaci riešia úlohy s aplikáciou vedomostí z iných odborných predmetov a vlastnú vyučovaciu prax a skúsenosti z nácvikov. Na vyučovacích hodinách sa uvádzajú modelové situácie, na ktorých študenti uplatňujú svoje vedomosti a skúsenosti a učia sa vhodne pristupovať k pedagogickej práci. Vedie ich k samostatnej práci, v ktorej môžu uplatniť vlastnú tvorivosť. Z organizačných foriem uplatňuje formu frontálnu, skupinovú, ale aj riešenie problémov vo dvojiciach. Spôsob práce je nasledovný: teoretická príprava, vlastná vyučovacia prax spojená s analýzou pedagogického výstupu.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

- vyučovať predmet PHV a HV v určenom ročníku a skupine
- dokázať analyzovať svoju prácu po odučenej vyučovacej hodine
- vypracovať seminárnu prácu na základe svojich skúseností z pedagogickej praxe

2. Ciele predmetu

Hlavným cieľom odborného učebného predmetu vyučovacia prax PHV a HN je, aby žiaci boli schopní čo najefektívnejšie viesť vyučovaciu hodinu. Jasne vysvetľovať základy hudobnej teórie a podnecovať záujem o hudbu. V neposlednom rade kultivovať celú osobnosť jednotlivcov detského kolektívu.

3. Obsah vzdelávania

Obsahom predmetu je viesť žiakov k tomu, aby boli schopní objasňovať základy hudobnej teórie, rozvíjať hudobné schopnosti a vytvárať vlastné hodnotové postoje u žiakov. Študenti sa učia aplikovať diferencované učebné metódy, formy práce a prístup k žiakom.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

6. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín)

1. Vyučovacia prax PHV a HN
2. Pedagóg poverí študenta vyučovať predmet PHV alebo HN v určitom ročníku a určitú skupinu
3. Študent vyučuje v prítomnosti pedagóga, ktorý vedie, kontroluje a priebežne hodnotí vyučovaciu prax študenta
4. Podrobná pedagogická analýza vyučovacej praxe, ktorá sa uskutočňuje na hodinách pedagogického seminára
5. Študent odučí celoročnú látku a pripraví sa na pedagogický výstup na súbornej skúške z pedagogickej prípravy

Skúšobná látka:

Na základe úzkeho prepojenia medzi pedagogickou praxou a pedagogickým seminárom sú požiadavky na polročnú klasifikáciu zhodné.

- 1) písomne vypracovaná seminárna práca na základe vlastných skúseností z pedagogickej praxe.
- 2) príprava a realizácia modelového vyučovania PHV a následné hodnotenie
- 3) súborná komisionálna skúška z pedagogickej prípravy učiteľa PHV a HN vo forme záverečného pedagogického výstupu, ktorého súčasťou je písomná príprava vyučovacej hodiny a metodické postupy

Vzdelávacia oblasť:

Človek a spoločnosť

PEDAGOGICKÝ SEMINÁR PRÍPRAVNEJ HUDOBNEJ VÝCHOVY A HUDOBNEJ NÁUKY

ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba

Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Pedagogický seminár je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy, ktorý nadväzuje na pedagogiku, psychológiu, didaktiku, metodiku, náčuvy a vyučovaciu prax a pripravuje k pedagogickému pôsobeniu na ZUŠ. Cieľom v nadväznosti na vyučovaciu prax je naučiť žiakov analyzovať výchovne vzdelávací proces vo všetkých formách, didaktických a metodických, uplatňovať tvorivý prístup pri realizácii učebných cieľov, hodnotiť a rozoberať pedagogické výstupy ostatných žiakov a konfrontovať tak teoretické a vlastné poznatky z predchádzajúceho štúdia a praxe. Obsah tvoria rozbor sledovaných vzorových ukážok, rozbor vlastných pedagogických výstupov a rozbor ostatných poslucháčov v skupine. Tematické okruhy obsahujú zásadné problémy, s ktorými sa bude absolvent vyučujúci na ZUŠ stretávať v konkrétnej vyučovacej praxi. Oboznámenie sa s nimi umožní preniknutie do pedagogickej problematiky a vytvorí počiatočné predpoklady k samostatnej tvorivej pedagogickej práci.

Pedagogický seminár integruje poznatky z vyučovacích predmetov a to z pedagogiky a didaktiky, z psychológie, z náčuvov, z pedagogickej praxe. S uvedenými vyučovacími predmetmi tvorí ucelený systém prípravy budúcich učiteľov ZUŠ. Žiak sa učí aplikovať teoretické poznatky v priamej výchovnej praxi a overuje si ich účinnosť a správnosť.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

- vedieť diskutovať na pedagogické témy súvisiace s vyučovaním
- získať nové, dokonalejšie vedomosti a zručnosti na základe praktických skúseností a odbornej diskusie
- samostatne pripraviť a absolvovať pedagogický výstup pred skúšobnou komisiou

2. Ciele predmetu

Cieľom odborného predmetu pedagogický seminár je v nadväznosti na vyučovaciu prax naučiť žiakov analyzovať výchovne vzdelávací proces vo všetkých formách, didaktických a metodických postupov, uplatňovať tvorivý prístup pri realizácii učebných cieľov, hodnotiť a rozoberať pedagogické výstupy ostatných žiakov a konfrontovať tak teoretické a vlastné poznatky z predchádzajúceho štúdia a praxe.

3. Obsah vzdelávania

Obsah vzdelávania odborného predmetu pedagogický seminár tvoria rozbor sledovaných vzorových ukážok, rozbor vlastných pedagogických výstupov a rozbor ostatných poslucháčov v skupine. Tematické okruhy obsahujú zásadné problémy, s ktorými sa bude absolvent vyučujúci na ZUŠ stretávať v konkrétnej vyučovacej praxi.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

6. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 30 hodín)

1. Pedagogický seminár vyučovania PHV a HN
2. Riadená odborná diskusia na pedagogické témy, ktoré súvisia s vyučovacou praxou jednotlivých študentov v predmetoch PHV a HN
3. Získavanie pokročilejších vedomostí, schopností a zručností z odbornej didaktiky, metodiky a vyučovania predmetov PHV a HN na základe získaných teoretických a praktických skúseností a odbornej diskusie

Skúšobná látka:

- 1) Písomne vypracovaná seminárna práca na základe vlastných skúseností z pedagogickej praxe.
- 2) Príprava a realizácia modelového vyučovania PHV a HN a následné hodnotenie
- 3) Súborná komisionálna skúška z pedagogickej prípravy učiteľa PHV a HN vo forme záverečného pedagogického výstupu, ktorého súčasťou je písomná príprava vyučovacej hodiny (ciele, obsahu, didaktiky, metód, postupov, učebných pomôcok a prostriedkov, organizačných foriem a ich vzájomných vzťahov)

Vzdelávacia oblasť:
Matematika a práca s informáciami
INFORMATIKA
ISCED 3A

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha k štátnemu vzdelávaciemu programu gymnázia, učebné osnovy (návrh) ŠPÚ

Vzdelávacia oblasť:
Matematika a práca s informáciami
INFORMATIKA V UMENÍ
ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha 2 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória odbor spev, strana 55

Vzdelávacia oblasť:
Matematika a práca s informáciami
INŠTRUMENTÁCIA A ARANŽOVANIE SKLADIEB
ISCED 3B, ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Inštrumentácia a aranžovanie skladieb je predmet špeciálnej odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy, ktorý nadväzuje na náuku o hudobných nástrojoch. Úzko súvisí s hlavným odborom štúdia skladba. Pri individuálnom rozvoji žiaka svojim prevažne praktickým zameraním rozvíja umelecký tvorivý talent žiakov a vštepuje im zásady správneho používania hudobných nástrojov v ich kompozíciách pre sólové nástroje, komorné zoskupenia, zbor i orchester.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak si počas štúdia osvojí praktické zručnosti a poznatky potrebné k štúdiu. Ovláda:

- akustické danosti nástrojov, špeciálne techniky hry, talianske a anglické názvy hudobných nástrojov
- analyzuje z ukážok inštrumentáciu rôznych nástrojových zoskupení a štýlových období
- dokáže vypracovať vlastné inštrumentácie pre rôzne nástrojové zoskupenia a štýlové obdobia

2. Ciele predmetu

Cieľom predmetu inštrumentácia a aranžovanie skladieb je priviesť žiakov pomocou systematického prehlbovania teoretických vedomostí z oblasti histórie, stavby a spôsobov hry na jednotlivé hudobné nástroje k samostatnej tvorivej inštrumentácii. Základom tejto činnosti je v prvom rade zvládnutie a rozvíjanie elementárnych technických zručností, ktoré sú predpokladom pre skutočnú tvorivú prácu pri riešení náročnejších estetických a technických problémov.

3. Obsah vzdelávania

Obsah vzdelávania odborného predmetu inštrumentácia a aranžovanie skladieb je rozdelený do piatich ročníkov. Odborná a technická náplň vedie od najjednoduchších inštrumentačných a aranžérskych pokusov k zložitejším formám. Dôležitou súčasťou je počúvanie a analyzovanie zvukových ukážok z predchádzajúcich historických období a zo súčasnosti.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

2. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Úvod do predmetu inštrumentácia a aranžovanie skladieb
2. Sláčikové nástroje: (husle, viola, violončelo, kontrabas)
  - 2.1. opakovanie vedomostí z predmetu náuka o hudobných nástrojoch, rozšírené o akustické danosti nástrojov, špeciálne techniky hry, talianske a anglické názvy hudobných nástrojov
  - 2.2. komorné súbory sláčikového obsadenia (duo, trio, kvarteto):
    - 2.2.1. počúvanie nástrojových zoskupení z rôznych období
    - 2.2.2. samostatné vypracovanie typických príkladov
(sláčikový orchester v závere školského roka)
3. Drevené dychové nástroje: (flauta, hoboje, klarinet, fagot; pikola, altová flauta, anglický roh, Es-klarinet, basový klarinet, kontrafagot, saxofóny)
opakovanie, rozšírené o akustické danosti nástrojov, techniku hry, notáciu, nástrojové registre, farebnosť 1- a 2-plátkových nástrojov, ich talianske a anglické názvy
  - 3.1. komorné obsadenia (dychové trio, kvarteto, kvinteto):
    - 3.1.1. počúvanie nástrojových zoskupení z rôznych období
    - 3.1.2. vypracovanie typických príkladov
    - 3.1.3. vypracovanie netypických príkladov (napr. kvarteto saxofónov, neobvyklé kombinácie a pod.)
(prípadne drevené dych. nástroje v klasickom symfonickom orchestri v závere školského roka)
4. Plechové dychové nástroje: (lesný roh, trúbka, pozauna, tuba; wagnerovské rohy, altová a basová pozauna, tenorová tuba a nástroje dych. orchestra)
  - 4.1. opakovanie, rozšírené o akustické danosti nástrojov, techniku hry, notáciu, nástrojové registre, farebnosť nástrojov cylindrického a kónického typu, ich talianske a anglické názvy
  - 4.2. brass-kvintet:
    - 4.2.1. počúvanie
    - 4.2.2. vypracovanie príkladov pre brass-kvintet
(prípadne sekcia plechových dychových nástrojov klasického symfonického orchestra v závere školského roka)
5. Bicie nástroje:
  - 5.1. opakovanie, rozšírené o ďalšie zvukomalebné a latinsko-americké nástroje, ich talianske a anglické názvy
6. Kombinované komorné obsadenia: (iba počúvanie)
  - 6.1. súbory sláčiky+dychy
  - 6.2. obsadenia s brnkacími nástrojmi - harfou, gitarou, čembalom
  - 6.3. typické obsadenia s klavírom: trio, kvarteto
(prípadne klasický orchester v závere roka)

3. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

1. Sláčikový orchester:
  - 1.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie sláčikového kvarteta
  - 1.2. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie sláčikového orchestra
  - 1.3. vypracovanie vlastných inštrumentačných príkladov pre sláčikový orchester (podľa zadaných úryvkov z klavírných podkladov)
2. Drevené dychové nástroje v klasickom orchestri:
  - 2.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie dychového okteta
  - 2.2. analýza a počúvanie ukážok sekcie drevených dychových nástrojov v klasickom symfonickom orchestri
  - 2.3. vypracovanie vlastných príkladov pre dychové okteto (podľa zadaných úryvkov z klavírných podkladov)
3. Plechové dychové nástroje v klasickom orchestri:
  - 3.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie brass-kvinteta
  - 3.2. analýza a počúvanie ukážok sekcie plechových dychových nástrojov v symfonickom orchestri
  - 3.3. vypracovanie vlastných príkladov pre menšie obsadenie sekcie plechových dychových nástrojov (podľa zadaných úryvkov z klavírných podkladov)
4. Klasické obsadenie orchestra:
  - 4.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie klasického obsadenia orchestra (Haydn, Mozart, Beethoven, príp. novšie)
  - 4.2. vypracovanie vlastných príkladov inštrumentácie pre klasický orchester (podľa zadaných úryvkov z klavírných podkladov)

Pozn.:

1. Pri analýzach je vždy potrebné konfrontovať zápis v partitúre so zvukom zo záznamu (CD, LP a pod.)
2. Pri praktickej inštrumentácii postačia krátke vybrané úryvky (4-8 taktov), pri záverečnej práci väčší úsek (celok).

4. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín)

1. Obsadenie romantického orchestra:
  - 1.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie romantického obsadenia orchestra:
    - 1.1.1. nemecká hudba staršieho romantizmu: Beethoven, Schubert, Weber, Mendelssohn, Schumann, Brahms, Liszt a i.
    - 1.1.2. ruská národná hudba: Glinka, Rimskij-Korsakov, Čajkovskij, Glazunov a i.
    - 1.1.3. francúzsky romantizmus: Berlioz
    - 1.1.4. česká hudba: Smetana, Dvořák, Fibich,
    - 1.1.5. neskorý romantizmus: Mahler, Strauss, Skrjabin, Janáček
  - 1.2. analýza a počúvanie ukážok inštrumentálnych koncertov z obdobia romantizmu
  - 1.3. vypracovanie vlastných príkladov (podľa zadaných úryvkov z klavírneho podkladu)

2. Romantický operný orchester:
  - 2.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie romantického operného orchestra:
    - 2.1.1. nemecká opera: Wagner
    - 2.1.2. talianska opera: Verdi, Puccini
    - 2.1.3. ruská opera: Glinka, Rimskij-Korsakov, Čajkovskij,
    - 2.1.4. francúzska opera: Gounod, Massenet, Bizet
    - 2.1.5. česká opera: Smetana, Dvořák, Janáček
  - 2.2. vypracovanie vlastných príkladov (podľa zadanych úryvkov z klavírneho výťahu)

5. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

1. Symfonický orchester v 20.storočí - impresionizmus:
  - 1.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie orchestra z obdobia impresionizmu: Debussy, Ravel, Respighi
  - 1.2. vypracovanie vlastných príkladov (podľa zadanych úryvkov z klavírneho podkladu)
2. Symfonický orchester v 20.storočí - expresionizmus:
  - 2.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie orchestra z obdobia impresionizmu: Schönberg, Webern, Berg
  - 2.2. vypracovanie vlastných príkladov (podľa zadanych úryvkov z klavírneho podkladu)
3. Symfonický orchester v 20.storočí – výrazné skladateľské osobnosti:
  - 3.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie orchestra významných skladateľov 20.storočia: Bartók, Stravinskij, Hindemith, Honegger, Prokofjev, Milhaud, Parížska šestka a i.
  - 3.2. vypracovanie vlastných príkladov (podľa zadanych úryvkov z klavírneho podkladu)

6. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín)

1. Symfonický orchester v 20.storočí – nové kompozičné postupy z hľadiska inštrumentácie:
  - 1.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie predstaviteľov poľskej školy: Lutoslawski, Penderecki, Baird
  - 1.2. súčasné diela svetovej hudby:
    - 1.2.1. symfónie
    - 1.2.2. symfonické básne
    - 1.2.3. inštrumentálne koncerty
    - 1.2.4. zborové skladby
  - 1.3. etnické vplyvy v hudbe 20.stor.: hudba turecká, čínska, indonézska (a i.)
  - 1.4. súčasná opera
  - 1.5. súčasné komorné, symfonické, programové a vokálno-symfonické diela
  - 1.6. vypracovanie vlastných príkladov (podľa zadanych úryvkov z klavírneho podkladu)
2. Symfonický orchester v skladbách slovenských skladateľov 20.storočia:
  - 2.1. analýza a počúvanie ukážok inštrumentácie orchestra: Moyzes, Cikker, Suchoň, Kardoš, Sixta, Parík (a i.)
  - 2.2. vypracovanie vlastných príkladov (podľa zadanych úryvkov z klavírneho podkladu)
3. Džezové formácie, ľudové a dychové orchestre:

- 3.1. počúvanie ukážok malých džezových skupín a Big-bandu, funkcia jeho jednotlivých nástrojových skupín
- 3.2. počúvanie ukážok orchestra ľudových nástrojov
- 3.3. počúvanie ukážok dychového orchestra, funkcia jeho nástrojových skupín

Vzdelávacia oblasť:
Matematika a práca s informáciami
SLUCHOVÁ ANALÝZA
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Sluchová analýza je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy, ktorý vedie študentov k hudobnej predstavivosti, k rozvíjaniu hudobného myslenia, k vytváraniu správnej zvukovej predstavy čítaného notového zápisu, k zdokonaleniu sluchovej a hudobnej pamäti, k rytmickej presnosti a k samostatnému spievaniu podľa nôt na základe teoretických poznatkov osvojených v predmete všeobecná hudobná náuka. Každá vyučovacia hodina obsahuje: teoretický výklad, praktické sluchové, intonačné, rytmické cvičenia a hudobné diktáty v rozsahu prebraného učiva.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak si počas štúdia osvojí praktické zručnosti a poznatky potrebné k štúdiu. Zvláda:

- orientáciu v durových a molových tóninách s doškálnymi aj chromatickými tónmi
- rozoznáva všetky druhy kvintakordov
- zapisovať jednoduché aj zložitejšie melodicko – rytmické príklady jednohlasné aj viachlasné
- intonovať jednoduché aj zložitejšie melodicko – rytmické príklady

2. Ciele predmetu

Cieľom predmetu sluchová analýza je upevňovať a prehĺbovať vedomosti a schopnosti z oblasti intonácie rytmu aj analýzy. Tieto sú nevyhnutné pre prácu každého hudobníka najmä však pre skladateľa.

3. Obsah vzdelávania

Obsah vzdelávania učebného predmetu sluchová analýza je rozdelený do štyroch ročníkov. Odborná a technická náplň vedie od najjednoduchších sluchových cvičení k zložitejším.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

1 . ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

1. Úvod do sluchovej analýzy
2. Intonácia
  - 1.1 orientácia v diatonickej durovej a molovej stupnici s postupným pridávaním doškálnych i chromatických tónov
  - 1.2 rozoznávanie čistých, konzonantných, dizonantných intervalových skupín, poloktáv
  - 1.3 tóny tonického kvintakordu v durovej a molovej tónine, durový a molový kvintakord

- 1.4 základné tvary durových, molových, zmenšených i zväčšených akordov
- 1.5 rozšírenie tonického kvintakordu
- 1.6 klesajúci postup od prvého (ôsmeho) stupňa k piatemu
- 1.7 poznávanie dvoch, troch intervalov po sebe v zrýchlenom tempe
- 1.8 poznávanie viacerých kvintakordov idúcich po sebe
- 1.9 dominantný septakord
- 1.10 diatonické postupy v durovej a molovej tónine
- 1.11 priechodné a striedavé tóny tonického kvintakordu v dur a mol
- 1.12 nástup kvartového postupu
- 1.13 obraty durových a molových kvintakordov
- 1.14 odrazné (opustené priechodné a striedavé) tóny tonického kvintakordu v durovej a molovej tónine
- 1.15 voľný nástup VII. stupňa v durovej a harmonickej molovej tónine
- 1.16 obraty D7
- 1.17 protipohyb dvoch hlasov na diatonickom materiáli
- 1.18 voľný nástup II. stupňa v durovej a molovej tónine
- 1.19 durový sextakord
- 1.20 akordické sledy od daného tónu
- 1.21 protipohyb dvoch hlasov v nediatonickom / bitonálnom materiáli
- 1.22 voľný nástup IV. stupňa v durovej a molovej tónine
- 1.23 molový sextakord
- 1.24 protipohyb dvoch rozložených akordov
- 1.25 voľný nástup VI. stupňa
- 1.26 klesajúci postup zo VI. na V. stupeň
- 1.27 durový a molový kvartsextakord
- 1.28 protipohyb melodických úryvkov i akordov

2. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

1. Úvod do sluchovej analýzy
2. Intonácia
  - 1.1 zväčšené a zmenšené kvintakordy a ich obraty
  - 1.2 protipohyb z nediatonického materiálu
  - 1.3 stúpajúci VI. stupeň v durovej a melodickej molovej tónine
  - 1.4 akordy samostatné a akordy v tónine
  - 1.5 súbežné tóniny; aiolská molová tónina
  - 1.6 voľný nástup aiolskej septimy
  - 1.7 intonácia mimotonálnych akordov
  - 1.8 rozklad D7 a septakordu VII. Stupňa
  - 1.9 skoky medzi dominantnými tónmi v durovej a molovej tónine
  - 1.10 prírazné akordy
  - 1.11 funkčné označovanie akordov v diatonických akordických sledoch
  - 1.12 rozklad subdominantných akordov
  - 1.13 skoky medzi tónmi akordov IV., VI. a II. stupňa odrazné akordy
  - 1.14 spodné (stúpajúce) citlivé tóny k tónom tonického trojzvuku
  - 1.15 zmenšený septakord
  - 1.16 striedavé, prírazné a odrazné akordy
  - 1.17 klesajúce citlivé tóny k tónom tonického trojzvuku
  - 1.18 intonácia zväčšenej kvarty

- 1.19 diatonické akordy zahustené jedným diatonickým tónom
- 1.20 akordické sledy s mimotonálnymi akordami
- 1.21 stúpajúce a klesajúce citlivé tóny k netonickým stupňom ako striedavé a chromatické priechodné tóny
- 1.22 diatonické akordy zahustené dvomi diatonickými tónmi
- 1.23 voľný nástup stúpajúcich a klesajúcich citlivých tónov k netonickým stupňom
- 1.24 zväčšené intervaly
- 1.25 chromaticizovaná tónina; pamätané tóny
- 1.26 alterované akordy
- 1.27 zmenšené intervaly
- 1.28 modálna intonácia; melódie na základe modálnych stupníc
- 1.29 moderné intervalové módy
- 1.30 melódie tonálne labilné a atonálne

3. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

- 1. Úvod do sluchovej analýzy
- 2. Intonácia
  - 1.1 rytmicko-melodické diktáty jednohlasu i viachlasu
  - 1.2 nediatonické akordické sledy až po clustry
  - 1.3 záznam trojhlasu / štvorhlasu / s melodickými tónmi
  - 1.4 diatonické melódie s rytmizovaným sprievodom
  - 1.5 diatonické melódie s chromatickými melodickými tónmi
  - 1.6 záznam sledu dvojclustrov, príp. viacnásobných clustrov od daného tónu
  - 1.7 melódie s alterovanými vedľajšími stupňami

4. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín)

- 1. Úvod do sluchovej analýzy
- 2. Intonácia
  - 1.1 prehlbovanie nadobudnutých znalostí z predchádzajúcich ročníkov s dôrazom na zvyšovanie náročnosti
  - 1.2 prehlbovanie zručností v zápise viachlasu v homofónnej sadzbe a v polyfónii (dvojhlas, trojhlas)

Vzdelávacia oblasť:
Matematika a práca s informáciami
NÁUKA O HARMÓNII
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Náuka o harmónii je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy a súčasne je základnou hudobno-teoretickou disciplínou, nevyhnutnou pri formovaní osobnosti mladého hudobníka. Žiak aplikuje vedomosti z matematiky pri poznávaní zákonitostí výstavby akordov, ich vzájomných väzieb vo vzťahu k melodickej a rytmickej zložke hudby. Tvorí nevyhnutný fundament pred štúdiom hudobných foriem, analýzy skladieb a kontrapunktu. Vzhľadom na vyspelejšiu úroveň žiakov dirigovania, skladby, hry na organe a cirkevnej hudby sa vyučuje už od prvého ročníka. Predpokladom pre vyučovanie náuky o harmónii sú znalosti v oblasti základnej hudobnej náuky. Predpokladá sa, že tieto žiak preukázal už v prijímacom konaní na príslušný hlavný odbor štúdia. Napriek tomu sú logickou súčasťou prvých mesiacov výučby náuky o harmónii. Pracuje sa metódou teoretického vysvetľovania, notáciou harmonických príkladov a ich zvukovou demonštráciou (na klavíri, spevom a pod.). V neskoršom štádiu sa pripája harmonická analýza vybraných príkladov z hudobnej literatúry. Neodmysliteľnou súčasťou je systematická domáca príprava študentov, najmä samostatné riešenie harmonických príkladov.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje (spôsobilosti)

Žiak sa naučí:

- ovládať terminológiu v oblasti klasickej harmónie
- samostatne analyzovať ukážky z hudobnej prax
- harmonizovať danú melódiu (pieseň, chorál)
- prakticky (hrou na klavíri, resp. organe) zvládnuť základné harmonické zručnosti (harmonizácia melódie, hra generálbasu, modulácia)

2. Ciele predmetu

Cieľom predmetu náuka o harmónii je na základe zvládnutých vedomostí zo všeobecnej hudobnej náuky preniknúť hlbšie do harmonickej štruktúry skladieb. Uvedomovať si vzťahy medzi akordami typické pre tonálne funkčný a modálny harmonický systém. Žiaci samostatne harmonizujú a analyzujú rôzne príklady z hudobnej literatúry.

3. Obsah vzdelávania

Obsah vzdelávania učebného predmetu náuka o harmónii je rozdelený do dvoch ročníkov. Odborná a technická náplň vedie od najjednoduchších harmonických cvičení k zložitejším.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

1. ročník

(3 hodiny týždenne, spolu 99 hodín)

1. Úvod do náuky o harmónii
2. Sumarizácia znalostí z oblasti všeobecnej hudobnej náuky
  - 2.1 základy akustiky
  - 2.2 notopis
  - 2.3 metroritmika
  - 2.4 stupnice a mody
  - 2.5 intervaly
  - 2.6 súzvuky, akordy
3. Východiská klasickej (tonálne-funkčnej) harmónie
  - 3.1 tónina, hlavné harmonické funkcie, základný tonálny rad (kadencia)
  - 3.2 zásady vedenia hlasov v klasickom štvorhlase
  - 3.3 príbuznosti akordov
  - 3.3 štvorhlasná úprava kvintakordu
  - 3.4 spájanie kvintakordov hlavných funkcií (prísne a voľné kvintové spoje, sekundový spoj)
4. Melodické tóny
  - 4.1 charakteristika jednotlivých druhov melodických tónov
  - 4.2 zmena polohy akordu
  - 4.3 harmonizácia melódie
  - 4.4 inštrumentálna a klavírna úprava harmonických príkladov
5. Dominantný septakord
  - 5.1 štvorhlasná úprava
  - 5.2 nástup a rozvedenie
  - 5.3 obraty a ich použitie
6. Obraty kvintakordov hlavných funkcií
  - 6.1 sextakordy – štvorhlasná úprava, nástup rozvedenie, použitie
  - 6.2 kvartsextakordy – nástupný (priet'ážný), priechodný, striedavý, následný
  - 6.3 harmonizácia melódie s využitím obratov
7. Vedľajšie (modifikované) funkcie
  - 7.1 vznik, rozdelenie, charakteristika
  - 7.2 II. stupeň (modifikovaná subdominanta)
  - 7.3 VI. stupeň (modifikovaná tonika, druhá modifikácia subdominanty)
  - 7.4 III. stupeň (druhá modifikácia toniky a dominanty)
  - 7.5 VII. stupeň (modifikovaná dominanta)
8. Harmonizácia ľudovej piesne
  - 8.1 klavírna, inštrumentálna, triová a zborová úprava
  - 8.2 harmonizácia nemodulujúceho chorálu

2. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín)

1. Úvod do náuky o harmónii
2. Mimitonálne akordy
  - 2.1 úvod do chromatiky
  - 2.2 štandardné použitie mimitonálneho akordu (nástup, rozvedenie...)
  - 2.3 zložitejšie vzťahy mimitonálnych akordov
  - 2.4 využitie v harmonizačnej praxi
3. Diatonická modulácia
  - 3.1 definícia modulácie, vybočenia a tóninového skoku
  - 3.2 spôsob vyhľadávania modulačného momentu
  - 3.3 priama a sprostredkovaná diatonická modulácia
4. Chromatická modulácia
  - 4.1 princíp chromatického priľnutia akordov
  - 4.2 využitie chromatickej modulácie v praxi
  - 4.3 účinné kombinácie chromatickej a diatonickej modulácie
5. Alterované akordy
  - 5.1 princíp alterovania
  - 5.2 alterované dominanty a subdominanty
  - 5.3 pravé a nepravé alterované akordy
  - 5.4 spätná a dvojstranná alterácia
  - 5.5 alterované mimitonálne akordy
  - 5.6 neapolský sextakord a frygická funkcia
  - 5.7 lydická funkcia
6. Enharmonická modulácia
  - 6.1 princípy enharmonickej zámeny v modulačnom momente
  - 6.2 modulácia prostredníctvom zmenšeno-zmenšeného septakordu
  - 6.3 modulácia prostredníctvom zväčšeného kvintakordu
  - 6.4 modulácia prostredníctvom durovo-malého septakordu a zvukovo zhodných súzvukov
  - 6.5 modulácia prostredníctvom tvrdo-zmenšeno-malého septakordu
  - 6.6 modulácia prostredníctvom nónakordov
  - 6.7 chromaticko-enharmonická modulácia
7. Prehľad teórií harmónie
  - 7.1 princíp číslovaného basu
  - 7.2 terminológia náuk o harmónii na základe stupňov
  - 7.3 tonálne funkčný harmonický systém
  - 7.4 vývin klasickej harmónie od baroka po neskorý romantizmus
  - 7.5 teória harmonickej inverzie

Vzdelávacia oblasť:

Matematika a práca s informáciami

NÁUKA O HUDOBNÝCH NÁSTROJOCH

ISCED 3B

Konzervatórium - skladba

Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Náuka o hudobných nástrojoch je jednou z disciplín hudobnej teórie a spadá prioritne do oblasti aplikovanej matematiky. V niektorých aspektoch súvisí s oblasťami „človek a príroda“ (stavba hudobných nástrojov), ako aj „človek a spoločnosť“ (história vzniku a historický vývoj hudobných nástrojov). Je to predmet odbornej teoretickej prípravy. Zaoberá sa históriou, vznikom a vývojom jednotlivých hudobných nástrojov, ich stavbou, rozdelením, tvorením tónu, ladením, notáciou, rozsahom, technickými možnosťami a použitím v sólovej hre, súboroch a orchestroch. Zaoberá sa tiež zákonitosťami vzniku zvuku a jeho šírením v priestore, čiže akustikou, a tiež zápisom jednotlivých nástrojov v partitúre.

Dôležité je, aby sa žiaci na hodinách stretávali aj s demonštráciou hlavných nástrojových typov. Užitočné a zaujímavé sú aj výklady samotných žiakov, ktorí napríklad môžu v rámci hodiny popísať a predviesť spolužiakom hudobný nástroj, na ktorom hrajú. Pedagóg by nemal zabudnúť ani na výber vhodných zvukových ukážok, aby rozoznali jednotlivé nástroje aj sluchovo a súčasne si rozšírili svoj obzor v oblasti hudobnej literatúry.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje

Žiak

- má základné vedomosti o stavbe, hlavných akustických parametroch a technických možnostiach hudobných nástrojov, ktoré sú štandardnou súčasťou symfonického orchestra.
- rozpoznáva jednotlivé hudobné nástroje na základe ich zvuku.
- orientuje sa v jednoduchej partitúre.
- vytvára si postoj úcty a rešpektu k hráčom na iné nástroje, pestuje si hrdosť na svoju kultúrnu identitu a pripravuje sa na komplexnosť svojej umeleckej profilácie.

2. Ciele predmetu

Cieľom predmetu náuka o hudobných nástrojoch je nadobudnúť základné vedomosti o stavbe, hlavných akustických parametroch a technických možnostiach hudobných nástrojov, najmä nástrojov, ktoré sú štandardnou súčasťou symfonického orchestra. Vedieť sa orientovať v rozdelení hudobných nástrojov na jednotlivé skupiny podľa ich zvukotvornej podstaty. Získať elementárny prehľad o histórii a historickom vývoji hudobných nástrojov. Rozpoznať hudobné nástroje na základe vnímania ich zvuku. Pestovať povedomie o funkcii hudobných nástrojov v prepojení na najslávnejšie ukážky hudobnej literatúry a vo väzbe na rozlišovacie znaky hudobných štýlov. Pripraviť žiaka na možnosť aktívnej interakcie s rôznymi hudobnými nástrojmi v rámci komornej hry, orchestrálnej hry, resp. v rámci odborných predmetov, ako sú „inštrumentácia“, „aranžovanie skladieb“ či špecializácií „hudobná réžia“ a „historické hudobné nástroje“.

3. Obsah vzdelávania

Predmet a vyučuje jeden školský rok 1 hodinu týždenne, spolu 33 hodín. Obsahuje nasledovné tematické okruhy:

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

1. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

- Úvod do náuky o hudobných nástrojov
- Vznik hudobných nástrojov
  - Základné informácie z akustiky
  - Rozdelenie hudobných nástrojov podľa zvukotvornej podstaty
- Strunové nástroje – chordofóny
  - A Sláčikové nástroje:
    - a) základné informácie z histórie
    - b) husle, viola, violončelo, kontrabas
  - B Brnkacie nástroje:
    - a) s hmatníkom
    - b) bez hmatníka
    - c) s klávesnicou
  - C Úderové nástroje:
    - a) s klávesnicou
    - b) paličkové
- Dychové nástroje - aeorofóny
  - A Drevené dychové nástroje:
    - a) hranové
    - b) jenoplátkové
    - c) dvojplátkové
  - B Plechové dychové nástroje
  - C Viachlasné aerofóny
- Bicie nástroje – idiofóny a membranofóny
  - Samozvučné kovové bicie nástroje s vyladeným tónom
  - Samozvučné kovové bicie nástroje so zvukom neurčitej výšky
  - Samozvučné drevené bicie nástroje s vyladeným tónom
  - Samozvučné drevené bicie nástroje so zvukom neurčitej výšky
  - Blanozvučné bicie nástroje s vyladeným tónom
  - Blanozvučné bicie nástroje so zvukom neurčitej výšky
- Elektrické nástroje
  - Elektroakustické
  - Elektrofonické
  - Elektronické
- Hudobné súbory a orchestre
  - Súbory pre interpretáciu ľudovej hudby
  - Džezové súbory
  - Komorné súbory
  - Zloženie symfonického orchestra
- Partitúra
  - Cudzie názvy a skratky hudobných nástrojov
  - Problematika transponujúcich nástrojov

Vzdelávacia oblasť:
Matematika a práca s informáciami
HUDOBNE FORMY A ANALÝZA SKLADIEB
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Hudobné formy a analýza skladieb je predmet odbornej umeleckej, pedagogicko-umeleckej a teoretickej prípravy. Náuka o hudobných formách sa zaoberá skladbou z hľadiska stavby a organizácie hudobného procesu. Hudobná forma sa prezentuje ako premenlivý a variabilný systém, vychádzajúci z vnútorných zákonitostí a logiky umeleckej tvorby a percepcie. Jednotlivé formové typy sa nechápu ako dogmatické teoretické schémy, ale ako praxou overené možnosti výstavby skladieb. Preto neoddeliteľnou súčasťou predmetu je analýza vybraných diel hudobnej literatúry, kedy žiak aplikuje vedomosti z matematiky, základnej náuky o hudbe, hudobnej harmónie a náuky o hudobných nástrojoch. Pracuje sa metódou teoretického vysvetľovania, analytických prednášok vybraných diel, sprevádzaných počúvaním hudby z nahrávok a sledovaním notového zápisu. Od základných rozborov klavírných diel sa prechádza k analýzam komornej a orchestrálnej, či vokálno-inštrumentálnej hudby. Prostredníctvom tvorivej diskusie sú žiaci postupne vedení od reprodukcie získaných informácií k samostatnému analytickému formovému uvažovaniu.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje

Žiak sa naučí:

- ovládať terminológiu v oblasti hudobných foriem
- orientovať v partitúrach jednoduchších i zložitejších skladieb
- samostatne analyzovať ukážky z hudobnej praxe
- uplatniť pochopené zákonitosti v procese vlastnej tvorby

2. Ciele predmetu

Cieľom predmetu hudobné formy a analýza skladieb je rozvíjať a kultivovať vnímanie žiakov, podporovať a podnecovať ich nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu vo vlastnej kompozičnej tvorbe. Formuje a rozvíja gramotnosť v oblasti vyjadrovania sa odbornou terminológiou. Formuje kultúrne postoje, vychováva žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych názorov a hodnotových kritérií cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel. Uvádza ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry vo vzťahu k tradíciám na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením. Žiak poznáva a vie pomenovať rôzne druhy hudobných foriem, vie sa orientovať v partitúrach jednoduchších aj zložitejších skladieb. Hudobné formy podporujú medzipredmetové väzby a interdisciplinárnosť vyučovania.

3. Obsah vzdelávania

Predmet sa vyučuje v 2. a 3. ročníku dve hodiny týždenne. Učivo je zoradené systematicky, pracuje sa s notovým materiálom a s nahrávkami analyzovaných skladieb.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

2. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Úvod do hudobných foriem a analýzy skladieb
2. Pojem „hudobná forma“
  - 2.1 Definícia pojmov hudobný druh, hudobná forma,
  - 2.2 Hlavné kompozičné princípy
  - 2.3 Základné typy hudby
3. Motív
  - 3.1 Charakteristika, druhy
  - 3.2 Vlastnosti motívu
  - 3.3 Motivická práca
  - 3.4 Analýza a modelová kompozícia
4. Veta
  - 4.1 Charakteristika, rozdelenie viet z rôznych formotvorných hľadísk
  - 4.2 Motivická stavba vety
  - 4.3 Spájanie viet, súvetie
  - 4.4 Analýza a modelová kompozícia hudobných viet
5. Malé piesňové formy
  - 5.1 Jednovetná forma
  - 5.2 Dvojdielna symetrická a nesymetrická
  - 5.3 Trojdielna symetrická (s reprízou) a nesymetrická
  - 5.4 Modifikácie a iné typy malých kompenzačných foriem
6. Veľké piesňové formy
  - 6.1 Prehľad možných typov veľkých foriem
  - 6.2 Trojdielna symetrická forma zložená (da capo)
  - 6.3 Trojdielna symetrická forma plynulá
7. Variačná forma
  - 7.1 Téma variácií
  - 7.2 Variácia prísna, voľná,
  - 7.3 Priebeh a ukončenie sledu variácií
  - 7.4 Modifikácie, použitie v hudobnej literatúre
8. Sonátová forma
  - 8.1 Charakteristika, vznik a vývoj sonátovej formy a sonátového cyklu
  - 8.2 Štandardný priebeh expozície, rozvedenia a reprízy v sonátovej forme
  - 8.3 Modifikácie a netradičné riešenia priebehu sonátovej formy
  - 8.4 Rôzne podoby introdukcie a kódy v sonátovej forme
9. Rondová forma
  - 9.1 Charakteristika a hlavné znaky
  - 9.2 Modifikácie, použitie
  - 9.3 Sonátové rondo

3. ročník

(2 hodina týždenne, spolu 66 hodín)

1. Úvod do hudobných foriem a analýzy skladieb
2. Kombinované základné formy
  - 2.1 Kombinácia ronda s variáciami
  - 2.2 Kombinácia ronda a sonátovej formy
  - 2.3 Kombinácia sonátovej a veľkej piesňovej formy
  - 2.4 Iné kombinácie základných foriem
3. Polyfónne formy
  - 3.1 Moteto a ricercar
  - 3.2 Kontrapunktické variácie
  - 3.3 Invencia a fúga
  - 3.4 Polyfónne diely v homofónnych skladbách (fugati)
4. Cyklické formy
  - 4.1 Subcyklické súbory skladieb (zbierka, rad)
  - 4.2 Cyklické inštrumentálne skladby
  - 4.3 Vokálne cykly
  - 4.4 Programové cykly
  - 4.5 Svitový cyklus
  - 4.6 Sonátový cyklus
5. Posilňovanie jednoty v cykle
  - 5.1 Stavebné posilňovanie jednoty
  - 5.2 Obsahové (tematické) posilňovanie jednoty
  - 5.3 Cyklus so zlúčenými časťami
  - 5.4 Kombinované formy, ktoré vznikli zlúčením fragmentov častí cyklu
6. Hypercyklické formové útvary
  - 6.1 Scénické cykly (opera, balet, muzikál opereta)
  - 6.2 Koncertné a sakrálné cykly (omše, oratóriá, pašie)
  - 6.3 Zvláštne „supercykly“ (cyklus opier, scénických melodram, symfonických básní a podobne)

Vzdelávacia oblasť:
Matematika a práca s informáciami
NÁUKA O KONTRAPUNKTE
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Náuka o kontrapunkte je predmet odbornej umeleckej, pedagogicko-umeleckej a teoretickej prípravy. Predstavuje logické pokračovanie odborných predmetov náuka o harmónii a náuka o hudobných formách, pričom sa zaoberá sadzobnými technikami polyfónie, jej špecifickými hudobnými druhmi a formami. Podrobne skúma javy v oblasti vokálneho, inštrumentálneho a moderného kontrapunktu.

Pracuje sa metódou teoretického vysvetľovania, analytických prednášok vybraných diel, sprevádzaných počúvaním hudby z nahrávok a sledovaním notového zápisu. Zároveň sa nadobudnuté poznatky precvičujú v praktických cvičeniach, kedy žiak na základe určitých pravidiel sám komponuje v polyfónnych štýloch.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje

Žiak sa naučí:

- ovládať terminológiu z oblasti kontrapunktu
- používať rôzne techniky kontrapunktu
- orientovať v jednoduchších a zložitejších skladbách
- samostatne analyzovať ukážky z hudobnej praxe
- uplatniť pochopené zákonitosti v procese vlastnej tvorby

2. Ciele predmetu

Cieľom odborného predmetu náuka o kontrapunkte je ovládať terminológiu v oblasti kontrapunktu, samostatne analyzovať ukážky z hudobnej praxe, vytvoriť predpoklady pre rozvíjanie polyfonických zručností v iných predmetoch (kompozícia fúgy, polyfonická improvizácia), prispieť k formovaniu náročnejších hodnotových kritérií pri posudzovaní kvality hudobnej tvorby, vedieť komponovať kontrapunktickou technikou vlastné skladby.

3. Obsah vzdelávania

Predmet sa vyučuje v 3. ročníku dve hodiny týždenne. Učivo je zoradené systematicky, pracuje sa s notovým materiálom a s nahrávkami analyzovaných skladieb.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

3. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Úvod do náuky o kontrapunkte
2. Definícia a rozdelenie kontrapunktu
  - 2.1 Základné kontrapunktické techniky
  - 2.2 Historický vývoj kontrapunktu
  - 2.3 Polyfónne hudobné druhy a formy
3. Vokálny kontrapunkt 16.storočia
  - 3.1 Cirkevné tóniny
  - 3.2 Pravidlá vedenia vokálnej melódie
  - 3.3 Modálna harmónia vyspelej renesancie
  - 3.4 Dvojhlasné a trojhlasné cvičenia s udaným „cantom firmom“
  - 3.5 Základy imitačnej techniky
  - 3.6 Kánony
  - 3.7 Kompozícia palestrinovského moteta (aspoň dvojhlasného)
  - 3.8 Analýza motet a madrigalov z obdobia vrcholnej renesancie
4. Barokový inštrumentálny kontrapunkt
  - 1.1 Charakteristika barokovej melodiky a harmónie
  - 1.2 Permutačná technika
  - 1.3 Kontrapunktické variácie
  - 1.4 Invencia
  - 1.5 Fúga a jej modifikácie
  - 1.6 Analýzy barokových polyfónnych skladieb
  - 1.7 Kompozícia predbachovskej a bachovskej invencie a fúgy (s dôrazom na expozíciu)
5. Moderný kontrapunkt 20.storočia
  - 2.1 Nové harmonické systémy ako východiská moderného kontrapunktu
  - 2.2 Inovované tradičné polyfónne formy v 20.st.
  - 2.3 Analýza fúg a passacaglií modernej svetovej tvorby
  - 2.4 Modelová kompozícia fúgy (Hindemith)

Vzdelávacia oblasť:

Matematika a práca s informáciami

HUDOBNĽO – TEORETICKÁ ANALÝZA SKLADIEB

ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba

Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Predmet hudobno-teoretická analýza skladieb je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej a teoretickej prípravy. Žiak sa naučí používať nadobudnuté vedomosti, schopnosti a zručnosti z predmetov hudobné formy, náuka o harmónii a kontrapunkte, prostredníctvom analýz konkrétnych (komplikovanejších, nepravidelnejších a rozsiahlejších) skladieb. Kým v predošlých ročníkoch sa domáca príprava žiaka prostredníctvom technických (harmonických a kontrapunktických) cvičení koncentrovala na osvojenie si štandardných skladobných metód, tu ide najmä o vypestovanie schopnosti samostatne sa orientovať v širokom repertoári hudobnej literatúry (vrátane orchestrálnej, vokálno-inštrumentálnej a scénickej hudby). Vyučovanie je organizované v skupinách (2-6 žiakov). Pracuje sa metódou teoretického vysvetľovania, analytických prednášok vybraných diel, sprevádzaných počúvaním hudby z nahrávok a sledovaním notového zápisu. Prostredníctvom tvorivej diskusie sú žiaci postupne vedení k samostatnému analytickému formovému uvažovaniu. Významným metodickým stimulom je zadávanie seminárnych prác študentom, ktorí výsledky samostatnej analýzy prezentujú pred kolektívom skupiny.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje

Žiak sa naučí:

- ovládať terminológiu
- orientovať sa v partitúrach zložitejších skladieb vokálnych, inštrumentálnych a vokálno inštrumentálnych
- samostatne analyzovať ukážky z hudobnej praxe
- uplatniť pochopené zákonitosti v procese vlastnej tvorby

2. Ciele predmetu

Cieľom výučby je suverénne ovládať terminológiu v oblasti hudobnej analýzy a adekvátne ju používať v samostatných analýzach, zvrchovane prezentovať odborné názory pred kolektívom a kultivovanou formou argumentovať pri obhajobe voči prípadnej oponentúre.

3. Obsah vzdelávania

Učivo je zoradené systematicky, pracuje sa s notovým materiálom a s nahrávkami analyzovaných skladieb.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

4. ročník

(2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín)

1. Úvod do štruktúrálnej analýzy skladieb
2. Vývoj harmonického a kompozičného myslenia od stredoveku po vrcholnú renesanciu
3. Gregoriánsky chorál
  - 3.1 Začiatky viachlasu, intervalová harmónia
  - 3.2 Rozvoj viachlasných techník a rôzne podoby heterofónie
  - 3.3 Kryštalizácie polyfónie a modálnej harmónie
  - 3.4 Vyspelá harmónia a polyfónia renesancie
  - 3.5 Analýza ukážok z jednotlivých stupňov vývoja hudobného myslenia
4. Premeny sonátového cyklu
  - 4.1 Komplexná analýza klasickej a romantickej symfónie
  - 4.2 Inštrumentálny koncert a jeho vývoj
  - 4.3 Pozoruhodné javy v komornej hudbe
5. Predohra a symfonická báseň
  - 5.1 Operná predohra - rozdelenie podľa obsahovej väzby s operou
  - 5.2 Koncertná predohra a jej vývoj
  - 5.3 Symfonická báseň – odhaľovanie kombinovaných foriem
6. Zhudobňovanie omšového ordinária
  - 6.1 Typy omšového cyklu od stredoveku po 20. storočie
  - 6.2 Modifikované omšové cykly
7. Programové a piesňové cykly
  - 7.1 Piesňové cykly od Schuberta po Mahlera
  - 7.2 Programové suity a iné cykly
8. Vzťah libreta a hudby v opere
  - 8.1 Analýza výňatkov z opernej tvorby od baroka po 20. storočie
9. Opakovanie jednotlivých typov
  - 9.1 Vyselektovanie rozborov v rámci prípravy na maturitnú skúšku

Vzdelávacia oblasť:
Matematika a práca s informáciami
KOMPOZIČNÉ TECHNIKY HUDBY 20. STOR.
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

1. Charakteristika predmetu

Predmet kompozičné techniky hudby 20. storočia je predmet odbornej umeleckej a pedagogicko-umeleckej prípravy. V 20. storočí vzniká množstvo nových kompozičných techník a nových tvorivých postupov, ktoré sčasti nadväzujú na hudbu predošlých období, či dokonca znovu oživujú staršie hudobné postupy, prevažne však prichádzajú s úplne novými fenoménmi hudobnej reči. Kým v prvej polovici storočia bolo základných smerov niekoľko, v druhej polovici storočia nastupuje nevídaná žánrová a štýlová pestrosť. Pre hudobníka (dirigenta a skladateľa obzvlášť!) na začiatku 21. storočia je nevyhnutné oboznámiť sa aspoň s niekoľkými kľúčovými smermi tejto hudby. Predmet predstavuje iba zúžené východisko pre dlhodobý proces samostatného spoznávania aktuálnych hudobných smerov a hudobnej literatúry. Vyučovanie je organizované v skupinách (4-10 študentov). Pracuje sa metódou teoretického vysvetľovania, analytických prednášok vybraných diel, sprevádzaných počúvaním hudby z nahrávok a sledovaním notového zápisu. Niektoré nadobudnuté poznatky sa precvičujú v praktických cvičeniach (dodekafónia). Cieľom výučby je ovládať vybranú terminológiu v oblasti hudby 20. storočia, odstrániť prípadnú predpojatosť voči moderným kompozičným technikám, umožniť študentom orientovať sa v širokom spektre hudobnej literatúry a samostatne posudzovať jej kvalitu.

Požiadavky na vedomosti, zručnosti a postoje

Žiak sa naučí:

- ovládať terminológiu
- orientovať v partitúrach jednoduchších aj zložitejších skladieb 20. storočia
- samostatne analyzovať ukážky z hudobnej praxe
- uplatniť pochopené zákonitosti v procese vlastnej tvorby

2. Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu kompozičné techniky hudby 20. storočia je zoznámiť žiakov s vývojovými smermi hudby 20. storočia a s príslušnými kompozičnými technikami. Taktiež viesť žiakov k orientácii v rôznych smeroch súčasnej hudby a prehlbovať ich praktické znalosti, ktoré môžu uplatniť vo vlastnej tvorbe.

3. Obsah vzdelávania

Predmet sa vyučuje vo 4. ročníku dve hodiny týždenne. Učivo je zoradené systematicky, pracuje sa s notovým materiálom a s nahrávkami analyzovaných skladieb. Obsahuje nasledovné tematické okruhy:

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

4. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 30 hodín)

1. Úvod do kompozičných techník hudby 20. storočia
2. Doznievanie tonálnej harmónie v 20. storočí
  - 2.1 tristanovská a neskororomantická harmónia
  - 2.2 rozšírená tonalita
  - 2.3 bitonalita a polytonalita
  - 2.4 jazzová harmónia
3. Impresionistická zmena paradigmy
  - 3.1 renesancia starých modov a stredovekých paralelizmov
  - 3.2 nové súzvuky a spôsob vedenia hlasov
  - 3.3 zmeny v princípe chápania formy a tematickej práce
4. Moderná modalita a intervalová harmónia, atonalita
  - 4.1 pokles harmonickej priority basového hlasu
  - 4.2 kvartové a sekundové komplexy
  - 4.3 konštruktívne tónové rady
  - 4.4 hindemithovský harmonický systém
  - 4.5 mikrointervalová harmónia
  - 4.6 voľná atonalita expresionizmu
5. Dodekafónia a serializmus
  - 5.1 práca so sériou
  - 5.2 dodekafonické kánony
  - 5.3 uvoľnenie prísnej dodekafónie
  - 5.4 punktualizmus
  - 5.5 multiserializmus a totálna organizácia
6. Avantgardné smery II. polovice 20. storočia
  - 6.1 aleatorika
  - 6.2 konkrétna, elektronická a elektroakustická hudba
  - 6.3 tembrálna hudba a sonoristika
  - 6.4 minimalmusic
  - 6.5 nová jednoduchosť, nový romantizmus
  - 6.6 počítačové technológie v hudbe
  - 6.7 iné moderné techniky

Vzdelávacia oblasť:
Zdravie a pohyb
TELESNÁ VÝCHOVA
ISCED 3A

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha k štátnemu vzdelávaciemu programu gymnázia, učebné osnovy (návrh) ŠPÚ

Vzdelávacia oblasť:
Človek a hodnoty
ETICKÁ VÝCHOVA
ISCED 3A

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':

Príloha k štátnemu vzdelávaciemu programu gymnázia, učebné osnovy (návrh) ŠPÚ

Vzdelávacia oblasť:
Človek a hodnoty
NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ISCED 3A

Konzervatórium - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha k štátnemu vzdelávaciemu programu gymnázia, učebné osnovy (návrh) ŠPÚ

Vzdelávacia oblasť:
Človek a svet práce
UMELECKÁ PRAX INTERNÁ
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha 1 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória hudobno-dramatický odbor,
strana 94

Vzdelávacia oblasť:
Človek a svet práce
UMELECKÁ PRAX VEREJNÁ
ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha 1 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória hudobno-dramatický odbor,
strana 96

Vzdelávacia oblasť:
Človek a svet práce
ZBOROVÝ SPEV
ISCED 3B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':

Príloha 2 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória odbor spev, strana 19

Vzdelávacia oblasť:
Prierezové témy
ESTETICKÝ SEMINÁR
ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha 1 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória hudobno-dramatický odbor,
strana 102

Vzdelávacia oblasť:
Prierezové témy
DIPLOMOVÝ SEMINÁR
ISCED 5B

Konzervatórium Hudba - skladba
Celkový počet hodín: 146

Vid':
Príloha 1 štátneho vzdelávacieho programu konzervatória hudobno-dramatický odbor,
strana 104